

TÕRVA TEATAJA

Väljaandja: Tõrva vallavalitsus Kujundus: loovbüroo Kuldne Lammas Trükk: Kroonpress Otsepost: Omniva Tiraaž: 3000 Toimetus: Egon Ilisson, kuldne@kuldne.com, 53 736 992

TÕRVA VALD 7

2016. aasta ühisvolikogu oli üksmeelne ning märgilise tähendusega. Foto: Andrus Abel

Egon Ilisson

Seitse on alati olnud maagiline number ja paljud inimesed peavad seda oma õnne- numbriks. Tõrva vald on nüüdseks eksisteerinud justtäpselt seitse aastat – on aeg tagasi vaadata, kui palju õnne need aastad meile on toonud.

Tööd ühinemise nimel on tehtud juba tegelikult üheksakümnendate lõpuaastast: 2009. aastal jõudsid ettepanekud ka volikogude lauale, kuid erinevatel põhjustel esialgu ühinemisest asja ei saanud. 2015. aastal leppisid toonase nelja omavalitsuse juhid kokku eesmärgis, et järgmistele kohaliku omavalitsuse valimistele minnakse vastu ühtse omavalitsusena. See oli enne, kui sundliitmine sai poliitikakujundajatel seadusena välja öeldud.

2016. aastal räägiti ühinemisest juba kindlas kõneviisis ning vaja oli kokku leppida ainult nüanssides, kuidas seda võimalikult sujuvalt ja valutult läbi viia. 21. juunil 2016 kogunesid Tõrva linna, Helme, Hummuli ja Põdrala valla volikogud gümnaasiumi saali ning ühinemisleping koos lisadega võeti 54 voliniku poolt ühehäälse vastu. Toonane maavanem Margus Lepik tunnistas,

et oli tolleks hetkeks oodanud seda märgilist ühinemist pikki aastaid.

21. oktoobril 2017 moodustatigi Helme, Hummuli ja Põdrala valla ning Tõrva linna ühinemise teel uus haldusüksus ehk Tõrva vald. Vallavalitsused jätkasid ametiasutustena tegevust kuni 2017. aasta lõpuni, tegevuses Tõrva valla nimel.

Õige otsus

Seljad pandi kokku nõnda, et Tõrva linn 2861 elanikuga, Helme 2009, Hummuli 843 ja Põdrala vald 762 elanikuga läksid ühise juhtimise alla – ühest küljest oli see paratamatus, teisalt hädavajalik. Toonane Põdrala vallavanem ning pärast ühinemist abivallavanemana tööle asunud Aivar Uibu tunnistas, et selge oli siis ja on ka praegu, et suurem valla finantsvõimekus on parem. “Väiksel omavalitsusel on ülikeeruline saada toetusvahendeid suurte projektide jaoks, sest valla enda võimekus omafinanseeringute katmiseks on väike,” rääkis Uibu.

Ka Hummuli toonane vallavanem Enn Mihailov tunnistas, et ühinemine oli õige otsus ja Tõrva vald on selle seitsme aastaga hästi hakkama saanud. “Kõige silmapaisvamalt on võitnud ja arenenud Tõrva linn: keskvaljak, vee-

mõnula, staadion ja tervisekeskus. Teised piirkonnad on edasi liikunud veidi vähem,” rääkis Mihailov, et hirmu Hummuli piirkonnas haldusreformi osas toona polnud. “Hummuli liitumine Tõrva poole oli loogiline käik, sest tegu ikkagi ajaloolise Mulgimaaga,” sõnas Mihailov, kellest sai seitse aastat tagasi esimene Tõrva Vallavolikogu esimees.

7 aasta jooksul on õnnestunud valla ja selle sidusettevõtete eelarvetest investeerida eluolu, ettevõtlus- ja külustuskeskkonna parandamiseks enam kui 15 miljonit eurot.

Toonane Tõrva linnapea Maido Ruusmann oli esimene Tõrva vallavanem – hetkel on ta vallavolikogu esimees ning Riigikogu liige. Ruusmann julgeb kindlalt väita, et Tõrva piirkonna omavalitsuste ühinemine on olnud palju edukam kui paljudes teistes Eesti piirkondades, kus siiani otsitakse ühtset identiteeti, tehakse alles korrekture omavalitsuse mõistlikus ja jõukohases juhtimises ja seetõttu on areng võib-olla jäänud maksimaalses hoos toimumata.

Palju suuri projekte

Ruusmanni sõnul on seitse aastat on juba selline aeg küll, mille pinnalt on võimalik teha kokkuvõtteid. “Julgen väita, et kasu ühinemisest on tegelikult suurem, kui me esmapilgul oskame täna hinnata: teenuseid ja tegevusi, mida Tõrva vald pakub, poleks kuidagi olnud võimalik valdadel eraldi olles pakkuda. Seda eelkõige hinnatõusu silmas pidades, aga ka häid spetsialiste töökohtadele poleks jagunud,” tõi Ruusmann näiteid haldusreformi kasulikkusest. “Olgu selleks siis sotsiaalvaldkond, ehitus, kommunaal või haridus – kõik valdkonnad oleksid longanud mõlemat jalga. Suurem vald on andnud võimalusi asju korraldada efektiivsemalt ja kompleksemalt,” mööna volikogu esimees.

Tema sõnul on enim võitnud valdkonnaks kindlasti haridus, mis töötab ühtse ja tervikliku võrguna üle kogu valla. Ruusmann toob ka välja selle, et suurem vald on olnud võimekas tegema investeeringuid, mida eraldi olles poleks suutnud: linna keskvaljak, uus tervisekeskus ja staadion ning Tõrva Gümnaasiumi põhjalik renoveerimine. Samuti Veemõnula, uus tänavavalgustus, Mulgi Elamuskeskus, Helme kiriku ja ordulinnuse varemete konserveerimine, uus elurajoon noortele peredele, mitmed korda tehtud teed ja tänavad jne. “Need asjad kõik on õnnestunud selle seitsme aastaga ära teha. Eraldi olles ja hiljem tehes poleks hammas neist ühelegi enam peale hakanud,” usub Ruusmann.

Edulood varnast võtta

Tõrva oli ainus omavalitsus Kagu-Eestis, kus 2023. aastal rahvaarv kasvas, 2021. aastal olime kiireima palgakasvuga omavalitsus Eestis. Need on Ruusmanni sõnul vaid mõned faktid, mis võiks ilmetada Tõrva valla, selle inimeste ja ettevõtjate valitud arenguteed. “Siiralt tänan kõiki selle panuse eest!” tunnustab ta tõrvakaid.

Aga üks loomulikult pole kõik olnud ja ega ole ka tulevikus üks lust ja lillepitu – kokkuvõttes küll vaikselt, aga siiski vähenev rahvaarv, vananev rahvastik, valla küllalt suur pindala ja palju hajaasustust seavad suuri välja-

kutseid. “Kindlasti on olnud selle seitsme aasta jooksul ka muutusi, mis pole olnud kõigile meeltemööda: koolivõrgu kokkutõmbamine maapiirkonnast, lagunenud teejuhid või vallamaja senisest kaugemale liikumine on näited, mida olen kuulnud. Saan hästi aru ja tunnistan, et need on reaalsed asjad, mis on inimeste ellu, suuremal või vähemal määral, muutusi toonud,” rääkis Ruusmann ka negatiivsest. “Aga kasu, ja eriti veel tulevikku vaatavalt, on olnud kordades suurem kui negatiivsed kaasnenud mõjud.”

Kulud koomale

“Meie plussiks ühinemisel ja ühismõtlemisel oli kaks peamist eeldust: tänane Tõrva valla territoorium on peaaegu üks ühele sama ajaloolise Mulgimaa Helme kihelkonna territooriumiga. Ehk meil on ühtne ja selge kultuuriline taust ning identiteet, keskuse tagamaa loogika. Tõrva linn kui piirkonnakeskus ja tagamaad, kus elab pool valla elanikest, toimub selge ja kindlamõõtmeline pendelliikumine äärealade ja keskuse vahel sama valla piirides,” rääkis Ruusmann ühinemise loogilisusest.

Samuti toob volikogu esimees esile inimeste ühist tunnetust tõrvakutena. “Enam ei pea igal sammul rühutama, et kui räägime Tõrvast, ei mõõnas me ainult Tõrva linnast, vaid kogu vallast ja selle elanikest,” toonitab Ruusmann ühismõtlemist ka kohalike puhul.

Eelkõige tuuakse haldusreformi puhul esile peamise võiduna teenuste kättesaadavuse paranemist, aga samas ametkonna kulu optimeerimist. Ka Tõrva puhul õnnestus ühinemise järel 2018. aastaks vähendada juhtimiskulusid 100 000 eurot aasta kohta, kuid samas suudeti pakkuda teenuseid, mida mitmes paigas enne polnud, näiteks lastekaitse, noorsootöö, liikumis- ja spordikorraldus jne.

“Ühinemise kriitikud ütlesid toona ja teinekord ütlevad tänagi veel, et ega nelja vaest kokku pannes rikkast saa, siis siinkohal pean küll ütleva: jah, rikkaks ei saanud ega saa, aga see andis võimaluse teha investeeringuid suuremas mahus ja teha ka targemaid otsuseid,” tunnistas ka Ruusmann, et üksinda poleks väikevallad väga paljusid asju teha suutnud.

7 suurimat investeeringut Tõrva linnas

- Tõrva linna uus keskvaljak
- Tõrva Veemõnula ehitus
- Tõrva gümnaasiumi uus staadion ja sild
- Tõrva gümnaasiumi energiasäästlikuks renoveerimine
- Tõrva uus tervisekeskus
- Kinohoone kaasajastamine
- Uus elurajoon noortele peredele

7 suurimat investeeringut Tõrva vallas (väljaspool linna)

- Mulgi Elamuskeskuse rajamine
- Ritsu peateede renoveerimine
- Roobe-Tõrva kergliiklustee ehitus
- Uus välisvalgustus üle kogu valla
- Riidaja mõisa renoveerimine
- Helme sotsiaalmaja
- Helme ordulinnuse varemete ja kiriku vareme konserveerimise

Egon Ilisson, toimetaja

PAKS TERVE LAPS, ILUS LAPS

Rahvatervis on valdkond, mis paneb mind kõige enam muretsema. Isegi Tõrva puhul, kus meil on pigem aktiivsed ja sportlikud inimesed.

Me ei pea tegema tippsporti, et olla terved. Me peame liikuma täpselt nõnda palju nagu enesetunne lubab ja keha nõuab. Ärimees ja uue aja arvamusi Raivo Hein on öelnud, et kaloreid võib sisse süüa palju tahes, aga need tuleb ka kõik sportides ja liikudes ära kulutada. Mees, kes armastab šokolaadi ja võtab saunas heameelega õlut, läheb hommikul trenni just seetõttu, et lisaks heale vormile võiks vahel lubada endale ka "patustamist". Ja selles pole midagi erikummalist, et inimesed liigutavad ennast selle nimel, et saaks vahel ka ebatervislikult toituda. Kui aga see ebatervislik toitumine tuleb käsikäes diivanil lõsutamisega, võib see osutada probleemiks kiiremini, kui me arvata oskame.

Ikka ja jälle (või peaks ütlemale söögi alla ja söögi peale?) räägivad arstid sellest, et vähene kehaline aktiivsus tekitab nõia-ringi: kehakaal suureneb, see aga tähendab omakorda, et liikuda on raskem. Lapsed liiguvad vähem, kodused toitumisharjumused on tihti ebatervislikud ja uni jääb lühikeseks. Eks mängu tulevad ka ainevahetus ja geneetika, aga ma ei kuule, et arstid seda suurimaks probleemiks peavad. "Oi kui sa veel meie vanaema näeksid! Me oleme juba seitse põlve paksud olnud!" kõlab arstide kõrvu ilmselt nagu väga halb vabandus. Eriti 21. sajandil, kui kehakaalu suur number ei näita enam jõukust.

Mul on inimlikult valus kuulata, et me räägime nii tihti laste ülekaalust ja et see trend aina süveneb. Kuulsin, et Eesti koolides plaanitakse liikumisõpetuse tunnid üldse mittehindelisteks teha. Äkitsi anname me sellega rohelise tule mastaapsele probleemile? Eestis on hetkel algklasside lastest ülekaalus pea iga kolmas. Ameerikas on II astme diabeeti põdevaid lapsi 8,9% ning pea eranditult on nad ülekaalulised. Euroopas on õnneks hetkel see number oluliselt väiksem... aga kauaks?

Kui me enam laste sooritusi liikumistunnis ei hinda, siis muutub see põhimõtteliselt vabatahtlikuks tegevuseks – ei ole vaja pingutada, kui ei viitsi. Ma ei usu, et me peaks jagama spor-dis järke või panema ülikõrgeid normatiive, mis motivatsiooni kohe maha tõmbavad. Aga olen selle poolt, et mingit moodi peab tulemusi hindama, sest muidu ei ole vaja selle nimel tööd teha ega pingutada – ei ole vaja eesmärgi jõuda.

Ma usun, et liikumisõpetuse tunniks saab täpselt sama edukalt kodus ette valmistada kui matemaatikaks. Nagu on ka mõlemas aines mahajäämus lihtne tekkima. Võiks ju mõelda, et matemaatika saab lapsevanemate või eraõpetaja abiga selgeks mõne nädalaga, aga kehakaalu või tervislikke eluviise nimel tuleb pingutada aastaid. Kuid mahajäämus ei selgu üleöö. Me ei avasta ju alles keskkoolis või pulmakleitiga selga proovides, et füüsiline vorm on aastaid olnud käest ära. Ja füüsilist vormi kasutame me oma edasises elus palju enam, kui füüsika valemide või teadmiste järjekorras asetsevad planeedid (kuigi ka neid võiks teada). Kui vaja, siis saab kalorite sissesõomisest ja -kulutamisest teha matemaatikatunni osa – kui sööd kümme, siis kulutad kümme, kui tahad paremasse vormi saada, siis kaksteist.

Kes meist ei oleks koolis käinud ja mäletanud, kui julmad (ja samas haavatavad) võivad olla lapsed? Minu ajal kiusati koolis õpilasi neljal juhul: neid, kelle olid räpased riided; neid, kes ei hoolitsenud iseenda hügieeni eest; neid, kes olid vähem-intelligentsed; ja neid, kes olid raskema kondiga. Riided ei ole tänapäeval teemas, sest kõigest mõne euro eest saab teise ringi poodidest väga ilusaid riideid, hügieenivõimalused on samuti ulmeliselt paranenud. Tõsi, loomulikku intelligentsust on äärmiselt keeruline järele aidata, aga füüsilise vormiga annab küll tegeleda (loomulikult tuleb tegeleda ka kiusajatega). Seega peaks olema liikumisõpetus just prioriteediks, mitte "ei suuda ühtegi käteköverdust teha, pole hullu" õppeaine. Andke matemaatikas või inglise keeles üks kodune ülesanne vähem ja laps saab (soovitavalt koos vanemaga) õhtul pooltunnise jalutus-käigu teha. Rääkigu nad siis sel ajal inglise keeles või arvutagu sammude ja valemite järgi läbitava tänava või teeraja pindala. Küll terves kehas ka terve vaim endast märku annab.

Ja uskuge mind, kellegi hea iseloom ja väärt oskused ei sõltu sellest, kui palju ta kaalub. Ja ka kõhnad vanaemad teevad hästi pannkooke ning kogukamad mehed on korvpallis hinnas. Seega on küsimus puhtalt tervises ja selles, kuidas me selle eest hoolt kanname.

Veel on aega, päästke noored kehad ja... armastage!

Oktoober on vaimse tervise kuu

Juhtimaks tähelepanu inimeste vaimsele tervisele, toome seekordses Tõrva Teatajas välja need aspektid, kuidas aidata ennast ja märgata teisi abivajajaid.

Enda toetamine

Meie enda oskused ja teadmised on olulised vahendid, et ennetada vaimse tervise probleeme või nende süvenemist.

Elustiil

Vaimset tervist toetav elustiil aitab paremini toime tulla stressi ja kriisilukorraga. Vaimse tasakaalu aluseks on uni ja puhkamine, toitumine, liikumine, head suhted ja meeldivad emotsioonid.

Oma vaimse tervise toetamiseks proovi iga päev magada ja puhata piisavalt, toituda tervislikult ja tasakaalustatult, liikuda ning suhelda mõne lähedase inimesega.

Leia aega meeldivatele tegevustele, mis ei sea ohtu ega kahjusta sinu enda või teiste tervist. Näiteks lugemine, jalutamine, muusika kuulamine, kultuuri nautimine, oma hobidega tegelemine, lähedastega suhtlemine.

Enda vaimse tervisega tutvumine

Enda ja teiste inimeste mõistmist saab igas vanuses arendada. Tundetarkuse arendamise abil oskad paremini ära tunda oma emotsioone ja mõtteid ning mõista, kuidas need sinu käitumist mõjutavad. Samuti õpid paremini mõistma teise inimese vaatenurka ja olema empaatiline ka siis, kui inimene on sinust erinev. Alusta näiteks Peaasi.ee "Minu vaimse tervise töövihiku" täitmisest või vaikuseminutite harjutustest.

Kui juba on raske

Teistega oma vaimsest tervisest rääkimine on üks viis, kuidas ennast aidata. Kui rääkimine tundub liialt pingeline, võid oma mõtted ka abistajate poole kirja teel saata.

Kuhu vaimse tervise abi saamiseks pöörduda?

- Oma vaimse tervise murega pöördu julgelt oma perearsti poole.
- Soovi korral saad nõu küsida vaimse tervise tugiliinilt tel 116 123.
- Veebinõustamine aadressidelt www.peaasi.ee ja www.lahendus.net
- Liikumisharrastuste puhul tasub vaadata infot aadressilt www.liigume.ee

Teiste toetamine

Suhtlemis- ja kuulamisõskus

Enda ja teiste inimeste mõistmist saab igas vanuses arendada. Tundetarkuse arendamise abil oskad paremini ära tunda oma emotsioone ja mõtteid ning mõista, kuidas need sinu käitumist mõjutavad. Samuti õpid paremini mõistma teise inimese vaatenurka ja olema empaatiline ka siis, kui inimene on sinust erinev. Vaata, kas avastad midagi uut Peaasi.ee juhiseist "Kuidas olla hea sõber?" või tee tutvust näiteks psühhodraamaga.

Kuidas märgata, et kellegi on raske?

Iga inimene käitub rasketel hetkedel erinevalt. Oma lähedase puhul on muutuseid üldiselt lihtsam märgata, sest tead, mis on tema puhul tavapärane käitumine ja mis mitte. Siiski on olemas teatud kindlad sümptomid, mis pikemat aega (vähemalt

kaks nädalat) kestes võivad viidata tavalisest suuremale stressile, ärevusele või depressioonile.

Käitumine

- Ei tule oma kohustustega enam toime (näiteks koolitööd või kokkulepitud tähtajad);
- ei tegele hobide või tegevustega, mis varasemalt rõõmu pakkusid;
- eemaletõmbumine pereliikmetest ja sõpradest, soov olla ükski ja mitte suhelda;
- teistega suheldes on ärritunud ja pahur, pisiasjad ajavad närvi;
- kergesti nutma puhkemine;
- ei suuda keskenduda, on hajevil, tähelepanuvõime on alanenud;
- ei võta teiste ees sõna või on seda tehes pinges.

Füüsiline enesetunne

- Pidev väsimus, vähe energiat, tüdimus;
- peavalud, valud kehas, kõhuvalud;
- uneprobleemid, unisus ja loidus päeval;
- söögiisu kadumine või muutused selles;
- hääle- või kätevärin.

Depressiooni hindamiseks ja ärevushäirete kohta loe lisaks aadressilt www.peaasi.ee

Mida teha, kui keegi ütleb, et tal on raske?

Arvesta vestlusesse astudes oma vaimse seisundiga. Vaimse tervise toe pakkumise kõige tähtsam reegel on see, et toetamine ei teeks kahju – see kehtib nii abivajajale kui ka aitajale. Kui tunned, et ei jaksa tol hetkel raskele teemale vajalikult pühenduda, ütle see ausalt ja lugupidavalt välja. Sellisel juhul võite kokku leppida sobiva

Kui tegemist on pakilise murega, siis helista:

- **Lasteabi: 116 111 (24 h)**
- **Ohvriabi telefon 116 006 (24 h)**
- **Eluliin: 6558 088 (eesti keel), 655 5688 (vene keel) (iga päev kell 19–07)**
- **Kiirabi: 112 (24 h)**

Või pöördu erakorralisele vastuvõtule: **Psühhiaatriakliiniku valvetuba Tartus: 731 8764 (24 h)** **Psühhiaatriakliiniku valvetuba Viljandis: 435 4255 (24 h)**

vestlusaja tulevikus või julgustada teda ka abi otsima järgneva loetelu seast:

- Vaimse tervise murega pöördu julgelt oma perearsti poole.
- Soovi korral saab nõu küsida vaimse tervise tugiliinilt tel 116 123.
- Veebinõustamine aadressidelt www.peaasi.ee ja www.lahendus.net

Tunnusta jagamist

Tunnusta mure jagamist ja enda avamist. "Aitäh, et sa mulle sellest rääkisid!" on lihtne viis anda märku, et väärtustad kaaslaste usaldust sinu vastu. Arvesta, et ta ei pruugi soovida sulle kõigest või üldse eriti rääkida. Juba see teadmine, et oled olemas ja valmis toetama, on oluline.

Küsi sõbralikult, mida kaaslane sinult vajab: kas ärakuulamist? Abi mõtete sõnastamisest? Kinnitust, et tema tunded on õigustatud? Kuuluvustunnet, et ta ei ole ainus, kes selliseid raskuseid kogeb? Nõu ja võimalikke lahendusi?

Katsu hoiduda lõõklausest nagu "võta end kokku", "teistel on veel hullem" või "mõttele positiivselt". Isegi, kui soovid nende abil kaaslast julgustada, mõjuvad need raskustes inimesele vastupidi.

Kutsume kõiki inimesi vaimse tervise kuu jooksul **üksteisele vähemalt 15 minutit päevas vahetut tähelepanu jagama**. #püsimekoos 15-minuti väljakutse võib seisneda rääkimises, koos sportimises, loodusesse või jalutama minemises ja muus meelepärasel omavahelisel suhtluse elemendiga tegevuses. Nii kodus, koolis, lasteaias kui tööl võiks sel ajal 15 minutiks panna nutitelefoni kõrvale ja jagada teisele oma vahetut tähelepanu. Oluline on märgata ja hoida inimestevahelisi suhteid. Oluline on, et püsime koos! Jaga oma kogemusi ja lugusid #püsimekoos. Aadressilt www.peaasi.ee leiad soovitusi 15 minuti sisustamiseks.

KUUFOTO:

Tänavu said taas Tõrva valla lasteaedade mudilased kokku, et pidada maha üks vinge olümpiavõistlus.

Kui 2024. aasta suveolümpiamängud toimusid Pariisis, siis värviline sügisolümpia toimus Tõrvas, kus osalesid Tõrva valla lasteaedade noorsportlased.

Sügisolümpiamängudel võis kohata meie tuleviku-tegijaid vihmapiskadena, sügislehtedena, lepatriinudena, ritsikatena jne

Õpetajate päeva tähistati suurejooneliselt

Pidulikul vastuvõtul tunnustati Tõrva valla haridustöötajaid. Foto: Paul Poderat

3. oktoobri õhtul kogunesid Tõrva valla koolide, lasteaedade ja noortekeskuse töötajad Tõrva Gümnaasiumi aulasse, et ühekoos tähistada õpetajate päeva.

Õhtut alustati piduliku vastuvõtuga, kus peole saabunud tervitasid volikogu esimees Mairo Ruusmann ja vallavanem Helen Elias. „Varasemalt oleme õpetajate päeva puhul käinud väljasõitudel, kuid mitmeid kordi on jäänud õhku kõlama mõte kodusemast üritusest ja sellest tulenevalt otsustasimegi

seekord korraldada meelde jääva õhtu siinsamas Tõrvas, et tänada meie sädinimesi,“ rääkis Elias. Ta lisas: „Tõrva valla haridusvaldkonnas on viimasel ajal olnud mitmeid olulisi muudatusi, mille eesmärk on võimestada ja motiveerida nii meie õpetajaid kui ka õpilasi. Hindame väga meie haridus- ja noorsootöötajate pühendumust ja paindlikkust muutustega kohanemisel.“

Õhtu kulminatsiooniks oli tänuavaldus silmapaistvatele haridustöötajatele.

Valgamaa parimaid õpetajaid

26. septembril toimus Hummuli mõisas Valgamaa aasta õpetaja tänuõhtu, kuhu olid kutsutud tänavusele Aasta Õpetaja konkursile esitatud piirkondlikud kandidaadid. Riiklikule võistlusele, mille eestvedajad on Haridus- ja Teadusministeerium ning Eesti Haridustöötajate Liit, esitati Valgamaalt 9 kategoorias kokku 22 kandidaati. Üritust korraldas SA Valgamaa Arenguagentuur.

Tõrva vallast sel korral laureaate ei olnud, kuid nominatsiooni teenisid väga silmapaistvad haridustöötajad:

- Aasta lasteaiaõpetaja nominent **Ines Piller** Tõrva Lasteaed Mõmmikust
- Aasta gümnaasiumiõpetaja nominent **Marge Viljaste** Tõrva Gümnaasiumist
- Aasta klassiõpetaja nominendid **Kerdi Käärik** Tõrva Gümnaasiumist ja **Triinu Soro** Tõrva Koolist.

Ingeri Aer on valla uus avalike suhete spetsialist

Tõrva Vallavalitsuse uue avalike suhete spetsialistina alustas tööd Ingeri Aer.

Ingeri on pärit Keeni külast, kuid viimased aastad on ta elanud suvituslinnas Tõrvas. Selle aasta kevadel omandas ta Tallinna Tehnikakõrgkoolis bakalaureusekraadi ärijuhtimise erialal spetsialiseerumisega finantsjuhtimisele. Varasemalt on ta töötanud Swedbankis kliendinõustajana, aga juhtinud ka Pikasilla tankla tööd.

Ingeri sõnul on varasemad töökogemused pangandussektoris andnud talle oskuse keerulisi informatsiooni esitada arusaadaval viisil, millest on kindlasti suur kasu avalike suhete spetsialistina töötades. Lisaks paistab Ingeri silma hea suhtlemisoskuse ja kõrge pingetaluvusega.

„Viimased aastad on tõestanud, et Tõrva vallas on tõepoolest väga hea elada ning tegemist on muuhulgas ka atraktiivse külastuspiirkonnaga väljaspoolt tulijatele. Mul on hea meel, et saan nüüd omalt poolt panustada valla maine kujundamise ja piirkonna arengusse,“ lisas Ingeri. „Ootan põnevusega uusi väljakutseid ning annan endast parima kommunikatsiooni ladusaks toimimiseks.“

Ingeriga saab kontakteeruda e-posti teel aadressil ingeri.aer@torva.ee või telefonil 5421 0290.

Senine avalike suhete spetsialist Marianne Sökk annab viimased tööülesanded üle 18. oktoobril ja suundub seejärel lapsehoolduspuhkusele.

Taotluste esitamine muutus mugavamaks

Tõrva vald võttis kasutusele iseteeninduskeskkonna SPOKU, mille abil on mugav esitada erinevaid taotlusi ja nendega seotud aruandeid.

Süsteemi eesmärk on lihtsustada taotlemist ja kiirendada omavalitsuse ametniku tööd, lisaks muuta kohaliku omavalitsuse töö võimalikult läbipaistvaks.

Keskonnale pääseb ligi aadressi iseteenindus.torva.ee kaudu – sisse saab logida nii Smart-ID, mobiil-ID kui ka ID-kaardiga. Iga taotluse juurest leiad ka vajalikud kontaktid lisainfo küsimiseks ja ka sellega seotud õigusakti.

Keskonda on taotlusvormi veelgi lisandumas. Kui märkad mõne taotluse esitamisega probleeme või soovid teha ettepanekuid, võta ühendust e-posti aadressil marianne.sokk@torva.ee või telefonil 522 8355.

Eakate päeval kogunesid väarikad vallakodanikud

1. oktoobril kogunesid eakate päeva tähistamiseks Tõrva Avatud Noortekeskusesse valla väarikad. Lisaks tähistati ka rahvusvahelist muusikapäeva, mistõttu avasid meeleoluka kogunemise lauluõpetaja Maie Kala andekad lauljad.

Väarikaid oli tervitamas Tõrva vallavanem Helen Elias. Sisuka päeva jooksul saadi uusi teadmisi lõhna- ja

Agnessa Lihten 100!

Õpetajate päeval, 5. oktoobril tähistas oma väarikat juubelit põline tõrvakas Agnessa Lihten. Aastatel 1965-1990 töötanud õpetaja on klassijuhataja ja aineõpetajana leidnud koha paljude õpilaste südames.

Juubelile oli kogunud suur hulk pedagoogi lähedasi ja endiseid õpilasi, kes kõik soovisid teda väarika juubeli puhul õnnitleda. Juubilari käis õnnitlemas ka Tõrva vallavanem Helen Elias, kes tõi välja, et ka temagi oleks soovinud olla Agnessa õpilane.

Soovime väarikale endisele pedagoogile tugevat tervist ja kuhjaga rõõmu edaspidiseks!

muusikateraapiast ning praktilisi nõuandeid nende rakendamiseks. Praktiselt harjutusi jagas füsioterapeut, kõik soovijaid said kontrollida oma vererõhku ja -suhkrut. Päeva lõpetuseks ootasid ka maitsvad suupisted. Suur tänu kõigile, kes päeva korraldamisega seotud olid. Eriline tänu aga meie väarikatele – oli meeleolukas!

Sotsiaalosakond ja -komisjon käisid õppereisil Vinni vallas

Hiljuti külastasid Tõrva valla sotsiaalosakonna ja -komisjoni liikmed Vinni valda eesmärgiga vahetada kogemusi ja tutvuda sealse kohaliku sotsiaalhoolekande korraldusega. Päev oli tihe ja täis tegevusi: Vinni vallavanem Erki Savisaar tutvustas põhjalikult piirkonna tegemisi ja arenguid, sotsiaalosakonna ja -komisjoni liikmetega kohtuti vallamajas, et arutada sotsiaalteenuste korraldust, jagada mõtteid

nende arendamise kohta ja vahetada parimaid praktikaid.

Lisaks tutvustati tõrvakatele Vinni perekodu igapäeva elu, Barto puhkemaja teenuseid ja MTÜ Johanna Rehabilitatsioonikeskuse tegevusi. Päev lõpetati Roela Kābimajas, kus tutvuti sealsete võimalustega ja jätkati arutelu sotsiaalteenuste teemadel. Suur tänu Vinni vallale sooja vastuvõtu ja sisuka päeva eest!

Tunnustuse saajad:

Lasteaed Mõmmik:

Siiri Nõmmsalu, Elve Pärnaste, Ulvi Riitsalu, Ines Piller

Tõrva Kool:

Kadri Mürk, Kaidi Kuškis, Triinu Soro

Tõrva Gümnaasium:

Kerdi Käärik, Marge Viljaste, Ivi Tigane

Tõrva Muusikakool:

Maie Kala

Tõrva Avatud Noortekeskus:

Giia Tetlova

Lisaks haridustöötajatele toodi esile ka Tõrva valla aasta haridusteed 2024:

- Tõrva valla lasteaedade värviline sügisolümpia
- Tõrva valla hariduse tugiteenuste keskuse käivitamine
- Muusikalisi etteasteid pakkusid ansambel Tormisemud ja Merike Susi bänd ning müstilisi trikke näitas mustkunstnik Valdemar Weiss. Õhtu juhtis Tõrva abivallavanem Lauri Drubins.

Suur tänu kõigile, kes oma töö ja pühendumisega annavad igapäevaselt panuse meie valla haridusellu!

Heitjad lõpetasid tegusa hooaja

14. septembril kogunesid heitjad Spordiklubi Viraaži heiteväljaku le hooaja viimasele võistlusele „Pokardi sügis 2024“. Mõõduvõtu keskmine tase oli tulemuste poolest kõrge – Janne Ojalo Pärnust püstitas uue Eesti rekordi N 40 klassis 3115 punktiga.

Võistluse lõpus toimus Pokardi 2024. aasta neljaetapilise heiteseriaali parimate autasustamine. Esimene etapp toimus mais ja kohtuti intervalliga kord kuus. Heidete mitmevõistlus koosneb viiest alast: vasaraheide, kuulitõuge, kettaheide, odavise ja raskusheide.

Parimad selgitati vanusegruppides 35+ ja arvesse läksid kolme parema etapi tulemused. Seriaalil osales 27 mitmevõistlejat ja 10 üksikalade tegijat, osalejaid oli üle Eesti: Tallinnast, Harjumaalt, Tartust, Raplast, Hiiumaalt, Türit, Pärnust, Viljandist,

Valgast, Tõrva vallast ja ka Lätist Valmierast.

Naiste arvestuses kuulus võitjaks Mare Külville Tartu Kevekist, teise koha saavutas Janne Ojalo Pärnust ja kolmanda koha pälvis Eili Anniko Raplast.

Meeste mõõduvõtus viis võidukarika koju Artur Saar Tartu Kevekist, hõbedase auhinna võitis Toomas Karm Tallinna SVKst ja kolmanda koha autasu jõi koju Harry Mägile.

Edaspidi oodatakse kohalikelt aktiivsemat osalust! Näiteks Tallinnast tullakse kohale kahe autoga ja pärast võistlust jõutakse koju kesköö paiku.

Seriaali toetasid ja auhinnalauda mitmekesisitasid: The Manor Sports & Spa, Shoomwell OÜ, Tõrva Veemõnula, Tõrva Tarbijate Ühistu, Vanamõisa Toitlustus OÜ, Spordiklubi Viraaž ja Hardo Lust – suured tänud kõigile!

Parimatest parimad said kätte uhked auhinnakarikad.

Koorkülas saab kino ja vahuveini

18. oktoobril kell 18.30 on kõik filmisõbrad oodatud Koorküla rahvamajja!

Tulenevalt filmi temaatikast viib meie kohalik Jõeotsa veiniköök enne filmi algust läbi vahuveinikoolituse.

Ühisele vaatamisele tuleb film „Madam Clicquot”, mille filmivõtted toimusid Prantsusmaal peamiselt Burgundias piltilusa viinapuuaiaga ja suure häärberiga ajaloolises Chateau de Beru's. Piletihind on 5 eurot ja maksmine toimub kohapeal sularahas. Kinotehnika pärineb MTÜ Hummuli Noortekeskusest ja filmi levitab ACME. Üritust korraldab Koorküla Külaselts.

Tunnustatakse MTÜsid ja kogukonnaliikumisi

Valgamaa Arenguagentuur kuulutab välja konkursi „Valgamaa MTÜ ja väärt kodupaik 2024”.

Konkursiga soovitakse tunnustada Valgamaa MTÜ-sid, mis on viimase aasta jooksul oma tegevusega silma paistnud, ja külakogukondi, kus on viimase aasta jooksul toimunud positiivseid muutusi ja paranenud ümbritsev elukeskkond

Ettepanekuid koos lühikese põhjendustega oodatakse hiljemalt 28. oktoobriks.

Ankeet kandidaatide esitamiseks on leitav Tõrva valla ja Valgamaa Arenguagentuuri kodulehelt.

Konkursi võitjaid tunnustatakse 20. novembril Valga Kultuurikeskuses toimuval Valgamaa kodanikuühenduste ja kaunistate kodude tunnustusüritusel.

Rahvusvaheline muusikapäev Tõrva Kirik-Kammersaalis

Oktoobrikuu esimesel päeval tähistati suurejooneliselt rahvusvahelist muusikapäeva, mille puhul toimus suur ühiskontsert ka Tõrva kirik-kammersaalis.

Rõõmu pakkusid Tõrva Muusikakooli mudilasansambel, puhkpilliorkester, Tõrva Tütarlastekoor ja solist Ragnar Leeduks, Tõrva Õpetajate Naiskoor, Tõrva Lauluseltsi Segakoor ja solistid.

Saal sai täis imelist muusikat – seda nautisid nii esinejad laval kui ka inimesed saalis. Kontserti juhtis Andreas Erlemann alias Valdeko Kalamees. Idee autor ja peakorraldaja oli Maie Kala.

Kõik kohaletulnud said suure sületäie rõõmu laulust ja muusikast.

Selle kontserdiga alustas Tõrva Muusikakool oma 40. juubeliaasta kontsertisarja, milles saab noori muusikuid kuulda terve aasta jooksul 40 korda erinevates valla koolides, lasteaedades, asutustes, tänavakontsertidel ja veel paljudes huvitavates paikades. Mitmed etteasted toimuvad ka muusikakooli saalis.

Arengukava koostamisel räägivad kaasa paljud vallakodanikud

Ettevõtjad kogunesid sedakorda Holdresse klaverite keskele.

Tõrva valla arengukava koostamisele on antud hea hoog sisse – erinevates töögruppides tehakse tõsist mõttetööd, kuidas panna paika Tõrva valla eesmärgid lähimateks aastateks.

Töögrupe ja teemasid, mida arengukavas eraldi lahatakse on seekord koguni üheksa: keskkond ja kommunaal, rahvatervis, rahvatervis, liikumine ja sport, kogukonnad ja kultuur, haridus ja noorsootöö, ettevõtlus ja investeringud, tervishoid ja sotsiaal, vallavalitsemine ning külalustuskeskond ja turism.

Koos on käidud juba mitmel korral ning konkreetsed plaanid ja arengusuunad on juba paika saanud. Avalik väljapanek peaks toimuma juba novembris/detsembris, tuleva aasta alguses peaks saama uus arengukava ka kinnitatud. Vaata lisa arengukava kohta ka Tõrva valla kodulehelt ning avalda julgelt oma arvamust vastaval tagasisidevormil. Otseviite arengukavaga tutvumiseks leiab Tõrva valla kodulehe esiküljel asuvalt bannerilt „Tõrva valla arengukava koostamine”.

Ettevõtjad kogunesid Holdres

26. septembril sai jätku Tõrva valla ettevõtjate ümarlaua traditsioon, kui volikogu esimehe Maido Ruusmanni kutsel koguneti Holdre lossi. Sel korral oligi nõupidamise fookuses Tõrva valla ettevõtlusvaldkonna väljakutsed ja areng ning sisendi andmine valla arengukava loomisesse.

„Viimastel aastatel oleme oluliselt panustanud valla elukeskkonna ja vaba aja veetmise võimaluste arendamisesse: valminud on keskväljak, veekeskus, staadion, tervisekeskus, uuenenud tänavavalgustus ja mis kõik veel. Ehk siiani on fookuses

olnud elamine ja külastamine, kuid nüüd on aeg keskenduda ettevõtlusele,” rääkis Ruusmann kohtumisel. „Tõrva valla eesmärk ei peaks olema väiksem kui olla Lõuna-Eesti parim paik elamiseks, külastamiseks ja investeerimiseks.”

Kohtumisele oli kaasatud Visionest Institute juht Anu-Mall Naarits, kes on pikaajalise kogemusega ettevõtja, koolitaja ja konsultant ning kellele on omistatud tiitel „Eesti tun-

„Tõrva valla eesmärk ei peaks olema väiksem kui olla Lõuna-Eesti parim paik elamiseks, külastamiseks ja investeerimiseks.”

tuim naine turunduses”.

„Oli üliägeda energiaga üritus – hästi toredad diskussioonid ja aktiivne kaasarääkimine. Mulle meeldis, et enamus osalejaid nägi pilti laiemalt ja keskenduti eelkõige arengukava mõistes olulistele mõtetele – kuidas olla piirkonnas jätkusuutlik ning kuidas meid jätkuks ka järgmistele põlvetele,” jäi Naarits kokkusaamisega rahule. „Noored peavad piirkonda jääma ja ettevõtlus on üks viis, kuidas nad saavad end tõestada. Oli hästi positiivne, et ettevõtjad on valmis jagama ja näitama – pakuti välja palju erinevaid koostöömõtteid.”

Laudkondades arutles üle 30 kohaliku ettevõtja Tõrva valla ettevõtluskeskkonna plusside ja miinuste üle, kirja pandi ka konkreetseid ettepanekuid ettevõtluse ja investeringute soodustamiseks. Põnevate ideedena toodi välja noorte ärikubi loomine, ettevõtluse teemaliste infopäevade, töövarjupäevade ja ideekonkursside korraldamine ning inkubatsioonipindade tegemine.

Tõrva turismitegijad arutlesid tulevikku üle Taageperas

Päev hiljem ehk 27. septembril kohtusid Tõrva valla turismitegijad ja

-huvilised Taagepera lossis, et kuulata lossi võlupargi „Alice Imedemaal” eduloost ning arutleda tulevikuteemadel. Üritus oli ühtlasi Tõrva valla uue arengukava loomise töögruppi „Külustuskeskkond ja turism” kohtumine.

Kohtumise alguses tutvustasid Wagenkülli tegevjuht Maris Reimann ja võlupargi projektijuht Jan

Taageperas oli koos Tõrva valla turisminduse tuumikgrupp.

Oscar Veidenberg selle suve vaeeldamatult kõige populaarsema turismiatraktsiooni „Alice Imedemaal” sünnilugu ja statistikat.

Üksnes pargi külatajaid on siiani olnud 80 000 inimest – seda ilma hotelli külatajate ja eelkoolialiste lasteta, kellele oli parki sissepääs prii. Wagenkülli toimeka meeskonna sõnul oli ka neile endile ootamatu pargi nii suur populaarsus, kuid see on andnud kindlustunnet võtta peagi ette juba uusi projekte.

Tõrva valla uue arengukava koostamisel lähtutakse „Tule Tõrva!” kontseptsiooni kolmest vaalast – elada Tõrvas, investeerida Tõrva ja tulla Tõrva. Kutse „Tule Tõrva!” ongi suunatud eelkõige väljast tulijatele ja keskendub just turismi osale.

Lehe ilmumise ajaks on peetud kõikide töögruppide koosolekud ja alanud on arengukava lõplik parberlepanemine. Volikogus toimub esimene lugemine novembris või detsembris enne selle avalikku väljapanekut ja arutelu. Kõikide plaanide kohaselt toimub 2025. aasta alguses volikogus selle teine lugemine ja ka vastuvõtmine

Aruteludele ring peal

Tõrva vallas elamisele keskendunud töögrupid - keskkond ja kommunaal, rahvatervis, liikumine ja sport, kogukonnad ja kultuur, haridus ja noorsootöö ning tervishoid ja sotsiaal - toimusid Tõrva vallavalitsuse hoone teise korruse saalis. Esimestel kokkusaamistel keskenduti eelkõige olemasoleva olukorra kaardistamisele ning positiivsete ja negatiivsete aspektide väljatoomisele. Lisaks sõnastati vabas öhkonnas toimunud aruteludes ka valdkonna visioon aastaks 2035. Lehe ilmumise ajaks on kõik ülalnimetatud töögrupid kokku saanud ka teisel korral, mil sõnastati juba konkreetsemaid ettepanekuid ja tegevusi. Kindlasti ei tähenda see seda, et kaasarääkimise aeg on lõppenud - oma mõtteid saab edastada Tõrva valla kodulehel oleva lingi kaudu ning arengukava avaliku väljapaneku ajal on oodatud igasuguse tagasiside.

Taageperas oli koos Tõrva valla turisminduse tuumikgrupp.

Tõrva vallavanem Helen Elias, kes on osalenud pea kõigil arengukava kokkusaamistel, sõnas, et kohtumistel on kogutud kokku väga väärtuslik sisend. „Kõikide töögruppide kohtumised on olnud äärmiselt sisukad ja produktiivsed ning hea meel, et osalenud on oma ala spetsialistid,” sõnas Elias ning tõi näite, et rahvatervisuse töögruppides on kaasa löönud nii politsei, päästeameti kui kaitseliidu esindajad. „Veelgi enam ootame elanike mõtteid ja arvamusi - kasutage võimalust kaasa rääkida, sest see on tõesti oluline.”

Tõrva valla arengukava kirjutab lõplikult kokku konsultatsiooniettevõtte Cumulus Consulting, kelle esindajad on modereerinud kõiki töögruppide kohtumisi ning kogunud osalejatelt sisendit.

Tõrva Kodu elanikud on töökad ja unistavad suurelt

Egon Ilisson

Kuna oktoober on vaimse tervise kuu, siis on praegu õige aeg visata pilk peale, kuidas läheb Tõrva Kodul ja selle elanikel. Juba rohkem kui kümne aasta jooksul on Tõrvas saanud abi ja hoolt tunda paljud abivajavad inimesed, kellest paljude jaoks ongi Tõrva saanud südamelähedaseks kodupaigaks.

Tõrva Kodu alustas tööd 2013. aasta veebruaris täiesti uue koduna intellektihäirega inimestele, mille teenuseks on algusest saadik olnud ööpäevaringne erihooldusteenus. Teenusele tulevad elanikud Sotsiaalkindlustusameti vastava suunamise alusel: "Hetkel on kõik 60 kliendikohta täidetud. Täna teenusel olijatest 61,7 % on meeskodanikud ja 38,3 % naisterahvad. Vanim elanik on 82-aastane ja noorim 18-aastane," rääkis Tõrva Kodu ja Valga Jaama üksuse tiimijuht Ene-Aet Sööt numbrist.

Tublimald otsivad tööd

Aktiivsusest Tõrva Kodu elanikel puudust ei tule – tegusamate päevaplaani mahub harivaid ja liikuvaid tegevusi küllalt palju. Siiski jääb nii mõnelgi jõudu veel üle, et lüüa kaasa abistavates

Ühiseid tegevusi on Tõrva Kodu nädalaplannis palju.

tegevustes. "Oleme aktiivsed nii kodus kui ka väljaspool kodus. Meie tublimad elanikud tahaksid väga palgatööd käia, aga avatud tööturuga on nagu on," rääkis Sööt, et on siiski teatud nõudmised, mis Tõrva Kodu residentide puhul tulevad jutuks. "Kahjuks meie elanik ei suuda teha 8 tundi päevas tööd ja see, mida nad teha saavad, peab olema lihtne. Kindlasti vajatakse vähemalt esialgu ka juhendamist," sõnas Sööt, et huvist ja tahtmisest kindlasti puudust ei tule. Väga hästi sobiks

neile mõned päevad nädalas ja 2 kuni 4 tundi päevas töötamist. "Nende aastate jooksul on meie elanikud aidanud memmeksetel puid riita laduda, muru niita, õunu korjata, maad kaevata, lehti riisuda ja palju muudki," rääkis Sööt, et tööd tehakse suure hoole ja armastusega.

Vahvad kingitused

Kodus tehakse ka palju erinevat käsitööd. AS-i Hoolekandeteenuste tütar-ettevõtte SA Hea Hoog vahendab ka

elanike käsitööd – seda on võimalik osta veebilehelt www.heahoog.ee. Valmistatakse väga mitmekülgsed käsitööd, milleks on näiteks mänguasjad, saunamütsid, vildid, kotid, padjad, vaibad, nõud, lemmikloomade pesad ja palju muud. Tehtud tööde eest saavad elanikud ka tasu. "SA Hea Hoog müüb meie elanike käsitööd laatadel ja muudel üritustel. Tehakse ka tellimustöid," rääkis Sööt.

Siiani on Tõrva Kodus teinud savikoda, kus sihtasutuse tegevusjuhendaja õpetusel elanikud keraamikat valmistavad. SA Hea Hoog jaoks tehakse Tõrvas ka lemmikloomadele nuuskimismatte ja pehmemaks istumiseks toolidel pehmikuid, nobenäpud teevad ka õmblustöid.

Hubane kompleks

Lisaks sihtasutuse käsitööle tehakse üht teist veel ise. "Rakendame selleks palju taaskasutuseks kõlbulikke materjale ja selles osas on tegevusjuhendajad väga leidlikud. Ka meie ise oleme käinud laatadel oma tehtud toodangut müümas," rääkis tiimijuht edumeelsest taaskasutusest.

Võrreldes sellega, kuidas alustati 2013. aasta veebruaris on Söödi sõnul muutusi kõikjal ka silmaga näha, sest

Külstage õpituba!

Enamikku tegevustest tehakse küll Tõrva Kodus nelja seina vahel, kuid nad sooviksid väga, et neid ka märgataks. Koostöös Valgamaa Kutseõppekeskusega osaletakse TÕNi (Täiskasvanud Õppija Nädal) programmis. Selleks pakutakse Tõrva Kodus kohapeal perioodil 30. oktoober kuni 8. november õpituba, kusselle elanikud juhendavad nuuskimismattide tegemist, pulgateljel pehmiku kudumist ja koos seepide valmistamist. Kõik huvilised on oodatud!

Vaata lisa ka Facebookist:

Valgamaa TÕN

Lisainfo:

ene-aetsoot@hoolekandeteenused.ee
tel 5884 6172.

elanikele on loodud päris õdus kodu. "Elaniku tuba on tema nägu, ta saab seda võimaluste piires ise kujundada. Terve kodu peale on kaks kasvuhoonet ja majade terrassidele on kujundatud mõnused istumised," räägib Sööt.

Silmaga aga ei ole näha seda, et kogu ettevõtte tervikuna liigub selles suunas, et paraneks elaniku teadlikkus elust ja temast endast. "Sellega koos kasvab soov olla igati tubli kogukonna liige. Teadlikkusega koos kasvavad enesekindlus ja julgus unistada. Näiteks ühe meie elaniku suur soov on avaldada oma luuletustega raamatuke," tõdes Sööt, et loodetavasti saavad paljud Tõrva Kodu elanikud oma unistused ka teoks teha.

Õppereis Kiidjärvele

Õpetajad Eve Toompalu ja Merike Priedenthal

12. septembril toimus kauaoodatud väljasõit Tõrva Kooli Riidaja õppekoha 6.-9. klassi õpilastele.

Kevadel osalesime RMK metsaviktoriinil, kus saime väga head tulemusi ja auhinnaaks kaks õppeprogrammi RMK looduskeskuses. Hommikul bussiga teele asudes olime veidi mures, sest septembri alguse ilusa suveilma varjutasid vihmapihved ja hakkas sadama. Õnneks Kiidjärvele jõudes ilm paranes.

Turbasamblast näomaskid

6.-7. klassid osalesid õppeprogrammis „Rabast põlismetsa“. Õpilased käisid nautimas rabas valitsevat rahu ja vaikust. Valgesoo vaatetornist avanes meie väikese Eestimaa ilu hoopis isemoodi: taamal udu ja väikesed raba-saared, lähemal kidurad rabamännid, lugematul arvul metsloomade radasid ja sügisvärvides maastik. Kohati paisis puulatvade vahelt ka laudtee, mida mõõda tegime pärast väikese jalutus-käigu. Matkarajal olles tutvustas meie giid Kati palju huvitavat infot raba-taimede ja sealse elu-olu kohta.

Mõtisklesime inimese ja looduse suhetest – kuidas inimene loodust mõjutab ja kuidas see ilma inimeseta hakkama saab. Et õpperada kulgeb looduskaitsealal, pöörasime tähele-

Kiidjärvel toimus ka matkatarkuste õppeprogramm.

panu bioloogilisele mitmekesisusele ja selle säilitamise vajalikkusele. Põnev oli teadmisi saada sellest, kuidas saab turbasamblast teha loodusliku filtri, et teel olles endale puhast vett teha, kuidas müllkaste vajudes on ohutu taas end kindlamale pinnale vinnata ja kuidas loomad sellises keskkonnas hakkama saavad. Nii mõnigi katsetas ära, kui head nahka puhastava näomaski saab turbasamblast endale teha.

Lökkesüütamise võistlus

8.-9. klassid osalesid õppeprogrammis „Matkatarkused looduses“. Enne rajale minekut arutlesime Sõnajala lõkke-

kohas koos juhendajaga, kuidas matka planeerida ja mida seljakotti kaasa pakkida, kui on kavas mitmeks päevaks loodusesse minna. Retke alguses tuletasime meelde, kuidas kaarti ja kompassi kasutades orienteeruda – suurelt teelt metsavahele pöörates tuleb maapinnale kividest või okstest teha märgatav nool, mille abil saab vajadusel tagasi pöörduda ja eksimist vältida. Eesti loodus on õnneks piisavalt inimsõbralik, kus nälga ei jää – sügisel võib leida mitmesuguseid marju ja seeni, aga peab teadma, millised on mürgised, mida süüa ei tohi: näiteks maikellukese ilusad punased viljad.

Talvel võib hädaga närida männi- ja kuuseokkaid või isegi habesamblikku, mis maitset meenutab seent (samblikud kuuluvadki seeneriiki). Janu kustutamiseks saab vett koguda taimelehtedelt, rabalaukust võib julgelt juua ilma vett keetmata. Ühes raja punktis oli mälestuskivi kohalike metsavendadele, kelle punker granaadiga õhku lasti. Seal rääkisime, milliste sündmuste tõttu inimeste aastakümneid tagasi metsa põgenesid, kuidas seal ellu jäid ja toime tulid ning miks metsavendlustest on saanud eestlaste pärandkultuuri osa. Saime ka õpetussõnu, kuidas endale lihtsat varjualust püstitada, eksimise korral oma asukohast märku anda ja end ot-sijatele nähtavaks teha. Lökkeplatsile tagasi jõudes tuli koguda kuiva tulehakatusematerjali ning siis läks tüdrukute-poiste vahel võistluseks, kes saab enne oma lõkke põlema. Süütama pidi tulepulga abil ja see ei olnud sugugi lihtne – mitu korda kustus väike tulu-ke ära enne, kui suuremad oksad tuld võtsid. Siis sai keha kinnitatud kaasa võetud väikese einega, bussi oodates lõhkusid poisid kõik varjualuses olnud puupakud parajateks lõkkehalgudeks. Oli tore päev looduses.

Tõrva valla noorsootöötajad käisid Kreekas silmaringi avardamas

Tõrva valla esindus Kreekas.

Augusti lõpus käisid Tõrva valla noorsootöötajad Thessalonikis, Kreeka suuruselt teises linnas, tööalast inspiratsiooni ammutamas. Tegemist oli Erasmus+ programmi poolt rahastatud õppereisiga, mille käigus tutvuti kohalike noorsootöö meetoditega ja laiendati oma silmaringi noortega töötamisel. Valetati kogemusi, külastati erinevaid noortega töötavaid asutusi, saadi uusi mõtteid ja loodi kontakte, mis aitavad kaasa meie valla noorsootöö rahvusvahelise arengule – juba on koostöös Tõrva Gümnaasiumi ja Kreeka partneritega küpemas uus projekt noortevahetuseks. Kreeka noorsootöös pannakse suurt rõhku vabatahtlikkusele, kuna ressursid selleks on piiratumad kui meil Eestis. Sellegipoolest oli rõõm kuulda, kui palju suudavad sealseid noorsootöötajad nii vähesega korda saata. Õppereisil omandatud teadmised ja praktikad toovad värs-kust ja uusi vaatenurki meie igapäevata-össse.

Grete Arro arvates väärrib Tõrva Gümnaasium Aasta Kooli tiitlit

Tõrva Kooli ja Tõrva
Gümnaasiumi juhtkond

Kooliaasta on alanud nii Tõrva Gümnaasiumile kui ka Tõrva Koolile täiel rinnal ning paljulubavalt! Ees seisab palju uusi ja põnevaid tegemisi.

Tõrva Gümnaasium kasvab ja valla koolide ametikohad on täidetud väga heade spetsialistidega.

1. septembri avaaktustel sai kooli juht Maarja Kallis tunda siirast rõõmu ja uhkust: Tõrva Gümnaasiumi koolipeere on kasvanud ja kõik ametikohad on täidetud. 1. klassi astus 53 särasilmset ja uudishimulikku lapsukest, 10. klassis jätkab oma haridusteed 31 ägedat noort. Tõrva Kooli perre lisandus 8 õpilast – neist 5 Riidajasse ja 3 Hummulisse. Tõrva valla koolides alustasid tööd mitmed väga head ja teotahtelised spetsialistid: eripedagoogina Marina Varjun, haridustehnoloogina Tiivi Rüütel, noorte- ja arendusjuhina Kaija Kõiv, juhiabina Eelika Uibopuu, Tõrva Gümnaasiumi saksa keele õpetajana Agnes Malleus, vene keele õpetajana Triinu Menning, väikeklassi õpetajana Liia Meltsas, abiõpetajana Maire Englas ja Veronika Mai ning Riidaja õpetajana Janika Kilk. Tõrva Gümnaasiumi õpetajad Avo Sults, Aili Kiidli ja Liivi Orav annavad tunde ka Tõrva Kooli Riidaja õppekohas. Varasemalt Ala õppekohas töötanud õpetajad Lea Abolkalm, Kaidi Kuškis, Kaidi Vister ja Aili Kiidli jätkavad nüüdsest Tõrva Gümnaasiumis.

Koolide õppekavad on uuendatud ja nüüd seisab ees palju sisulist tööd. Põhikooli osas on kehalise kasvatus tunni kontseptsioon muutunud ja asendunud liikumisõpetusega, mille eesmärk on noores kujundada liikumise suhtes positiivne hoiak. See ei ole nii spordikeskne kui kehaline kasvatus, vaid on laiem ja

Haridus- ja keskkonnapsühholoog
Grete Arro

hõlmab võimalikult palju erinevaid liikumisvorme. Lisaks on see ka mängulisem ning arendab suuremal määral liikumisteadlikkust ja -oskust. Kui lapses tekib huvi mõne spordialaga tõsisemalt tegeleda, lisanduvadki erinevad treeningud.

Tõrva Kooli õpetajad veetsid õpetajate päeval lõbusalt aega.

Selleks, et ka Tõrva kooli Hummulise õpilased, kus õpilasi on koolis ja klassides väga vähe, saaksid kaasaegsetes oludes osaleda nii liikumisõpetuses kui ka tehnoloogias, on loodud tingimused, et 3.-4. klasside õpilased osalevad õppetöös Tõrva Gümnaasiumis.

Gümnaasiumiosas ei toimu enam suunavalikut, et õpilasel oleks suurem vabadus oma haridusteed suunata. Küll aga on kooli valik see, et loodusainete süvendatud õpe jätkub. Teeme endiselt koostööd Tartu Ülikooli teaduskooli ning Edumus Schooliga. Meie õpilased saavad osaleda keemia, füüsika ja infotehnoloogia õpikodades ning Edumuse hübriidõppes. Alates sellest õppeaastast on uueks koostööpartneriks Valgamaa Kutseõppekeskus, mis pakub gümnaasiumiõpilastele valikkursuseid. 9. klassidele on õppekavas karjääriõpe, mille jooksul tutvutakse erinevate ametitega, kombatakse töömaailma ning uuritakse ja testitakse, milline teemavaldkond võiks neile kõige paremini sobida. Gümnaasiumi valikainetes on lisandunud mitmeid atraktiivseid ja kaasaegseid valikaineid nagu loovkirjutamine, meedia ja avalikud suhted, metsastaldrikule, Vahemere maitsed ning lisandumas on ka kauaoodatud inseneeria ja mehhatroonika valikkursused.

Suureks väljakutseks nii õpetajakonnale kui ka 9. klasside õpilastele on lõpuksamite varasemaks toomine, mille eesmärgiks oli ju see, et õpilastel oleks senisest varem teada, milline on nende tulemus. See omakorda annaks neile rohkem aega gümnaasiumidesse ja kutsekoolidesse kandideerimiseks. Sellest tulenevalt on kooli ülesanne leida parim võimalik lahendus, kuidas aprilli keskpaigaks kõik vajalikud teadmised ja oskused saaksid õpilastele edasi antud. Tõrva

koolide tunniplaaniid on koostatud selliselt, et võrreldes varasemaga on 9. klassidel üks eesti keele tund rohkem ning esimesel poolaastal toimub intensiivsemalt ka matemaatikaõpe.

Üha rohkem räägitakse õppija vastutusest. Kuidas jõuda selleni, et õpilane saaks aru oma õpingute eesmärgist? Iga õppetunni alguses annab õpetaja teada, mis on tunni eesmärk ja milleks me seda õpime ning kus või kuidas seda uut teadmist või oskust kasutada. Selleks, et ka lapsevanem saaks paremini konkreetse tunni eesmärgist aru ja oma last kodus paremini toetada, kui õpilane puudus või tal jäi tunnis see märkamata, mõistaks tunni eesmärgi, proovime alates sellest õppeaastast e-päevikusele kõigile õppimise eesmärgi lahti kirjutada. Ainetunni kirjelduses toome välja, mida konkreetsetes tunnis teeme ja õpime ning millised teadmised või oskused peaksime omandama. Alates sellest õppeaastast alustame ka hinnete kommenteerimist – anname sõnalist tagasisidet, mis ühtlasi jagab ka juhiseid, kuidas paremaks saada. See tähendab, et e-päevikus kirjutame hinde taha, mida peaks õpilane juurde õppima või lisaks tegema ning kus ta peaks hoosam olema, et paremat õpitulemust ja tagasisidet saada.

Tõrva Gümnaasium liitus Liikuma Kutsuva Kooli programmiga. Uuringud näitavad, et vähesel liikumisel ja liigsel istumisel on negatiivne mõju õpilaste tervisele, heaolule, õpitulemustele ja koolirõõmule. Kõik 15-17-aastased lapsed ja noored peaksid aktiivselt liikuma iga päev vähemalt 60 minutit – see on vajalik eeldus nende tervise, arengu ja ka õppimisvõime jaoks. Programmi abil soovime luua liikumisvõimalusi igasse koolipäeva ja -elu osadesse alates kooliteest kuni

huvitegevustega. Otsime meie koolile sobivamaid lahendusi, kuidas muuta koolipäevad liikuvamaks ja tuua rohkem liikumisrõõmu iga õpilaseni.

Tõrva Kool liitus kiusamise ennetamise programmiga KiVa. See on koolidele suunatud kiusamise ennetamise ja vähendamise programm, mille raames õpetatakse kiusamist ära tundma, nende juhtumitele reageerima ja neid lahendama. KiVa-tundide raames kasvatatakse lastes empaatiat, arendatakse sotsiaalseid oskuseid ja edendatakse sõbralikke grupisuhteid. Kokkuvõttes tähendab enne-

Rebaste ristimise traditsioon ühendab gümnaasiste

tustöö KiVa programmi raames teadlikku tegelemist õpilaste hoiakute, uskumuste ja oskustega kiusamisega seotud teemadel.

Sellest õppeaastast pakub rohelist maailmavaadet propageeriv ja edendav IT-ettevõtte GreenDice Tõrva Gümnaasiumile ja Tõrva Koolile toimivat IT-tehnikat koos selle toega, aidates

süsteemselt meie koolidel üle minna MS365 pilvelahendusele, mis võimaldab parendada õpilaste ja õpetajate vahelist digikoostööd. GreenDice'i soov on teha Tõrva koolidest ühed Eesti eeskujulikud digimaailma rakendavad üldhariduskoolid.

Õpetajad ja ka õpilased saavad GreenDice'i teenuse raames endale töövahendid ja ITB pilveruumi, kus oma õppemooduleid kaasajastada ja turvaliselt hoida. GreenDice'i meeskond koostab õpilastest IT-juhitud, kes kuuluvad meie kogukonda ja aitavad õpetajatel digivahenditega paremini läbi saada. Meie kooli noored saavad rohkem vastutust ja võimaluse panustada nii enda kui koolide digiarengusse!

Tõrva valla tugiteenuste keskus

Tõrva Gümnaasiumi vallaülene hariduse tugiteenuste keskus on käesoleva aasta kevadel Tõrva Vallavalitsuse poolt moodustatud töörühma tulemus. Keskuse eesmärk on pakkuda valla haridusasutustes valdkondlike tugiteenuseid. See toimib Tõrva Gümnaasiumi baasil ja pakub teenuseid Tõrva Gümnaasiumi, Tõrva Kooli ja Tõrva Lasteaed Mõmmiku õpilastele. Tugikeskuse siht on laste ja noorte arengu toetamine, erinevate hariduse tugiteenuste kompaktse kättesaadavuse tagamine ning laste ja noortega tegelevate eri valdkondade spetsialistide ühendamine. Koostöös erinevate valdkondadega (sh haridus, sotsiaal- ja noorsootöö, huviharidus, tervishoid ja õiguskord) loome igale õpilasele õiguse saada parimat võimalikku tuge oma õppeteekonnal.

NGTSi (Noortegarantii tugisüsteem) noorte heaolu spetsialist Kristi Napast, kelle töö on olla toeks noortele haridusteele naasmiseks ja/või tööturule jõudmiseks, näeb, et tehes koostööd Tõrva Kooli ja Tõrva Gümnaasiumiga saame pakkuda tuge lastele, kes on jäänud koolist eemale. "Varasemalt oli olukord päris kurb. Hea

meel on tõdeda, et tänu tugikeskuse loomisele on laste toetamine ja nende haridustee jätkamine läinud tunduvalt lihtsamaks," rääkis Napast. "Kool on leidnud nii spetsialistid kui ka iga noore jaoks just õige vormi, et nad saaks hariduse (kombineeritud õpe, võimalus saada õpet siiski koduküla koolis, koduõpe). Ükski selline

otsus ei tule lihtsalt," lisas ta, et otsused on kooli poolt läbi kaalutud, aga samas lähitud noore vajadusest, võimekusest ja olukorrast.

"Näeme, et ka lapsevanemad vajavad sel teekonnal toetamist ja teadlikkuse tõstmist. See on oluline osa õpilaste hariduses, mis võib olla nii väljakutse, kui ka rõõmustav ja tänuväärne ülesanne," võttis Napast teema kokku.

Haridustehnoloogii töö – uued tegemise, põnevad väljakutsed

Sel õppeaastal sooritavad kõik 4. ja 7. klasside õpilased eesti keele, matemaatika, loodusõpetuse ja inglise keele tasemetööd. Nii saame ülevaate riiklikus õppekavas seatud õpioskuste saavutamisest. Kõik tasemetööd toimuvad veebis. Individuaalsed tagasisid on õpilasele vaatamiseks ja analüüsimiseks tööde soorituskeskkonnas aadressil eis.ekk.edu.ee.

Tasemetööde pingevabamaks sooritamiseks jätkame õppeaasta jooksul eksamite infosüsteemis erinevates õppeainetes ülesannete läbiviimist. Lisaks proovime leida uusi, hästi toimivaid interaktiivseid keskkondi nii meeskonnas kui individuaalseks õppimiseks.

Mitmed meie koolide klassid on võtnud vastu rahvusvahelise, interaktiivse, õppekava toetava treeningõppeprogrammi väljakutse "Mission X – treeni nagu astronaut". Tõrva Gümnaasiumi meeskond Kuldnokakesed on nii tublid treenijad, et võrdväärset vastast Eestis on raske leida. Programmi eesmärk on tekitada ja suurendada noortes huvi loodus- ja täpisteaduste ning tehnoloogia vastu.

Osaleme ka sel õppeaastal Kaitsemisnisteeriumi poolt ellu kutsutud ja Tallinna Tehnikaülikooli (TelTech) Küberkriminalistika ja -Julgeoleku Keskuse poolt läbiviidavas olümpiaadiprogrammis KüberOlümpia, mis koosneb mitmest testist: KüberPähkel, KüberPuuring, KüberNööpnõel ja KüberNaaskel.

Sel aastal toimub esimene üle-Eestiline võistkondlik teadusvõistlus Rakett Junior, kus oma teadmisi, oskusi ja meeskonnatööd saavad näidata 4.-6. klasside õpilased. Valgamaa piirkondliku vooru läbiviijaks on sel aasta Tõrva Gümnaasium. Maakondlik voor toimub esimese võistlusvooruga läbinud meeskondadele 25. oktoobril.

Üheskoos sihikindlalt edasi

Juhtkonna üsnagi lühikese koostegutsemise perioodil oleme oma koostööpartneritelt ja erinevatelt haridusspetsialistidelt saanud positiivset tagasisidet kooli arengule ning tegutsemisele.

Piirkonnapolitseinik Merike Soomaa nentis, et koostöö Tõrva valla koolidega on väga hea. Tänu uutele lisandunud spetsialistidele saab suur osa probleemidest ja noorte muredest juba varakult märgatud – nendega hakatakse tegelema ja lahendusi otsima enne, kui need olukorrad suuremaks kasvavad.

Haridus- ja keskkonnapsühholoog Grete Arro peegeldas alustavate koolijuh-tide arenguprogrammi koolitusel koolijuht Maarjale, et Tõrva Gümnaasium väärib õpilastele personaalse ja inimliku lähenemise eest Aasta Kooli tiitlit.

Tõrva Gümnaasiumi ja Tõrva Kooli koolipereid on tänulikud partneritele, lapsevanematele ja kogukonnale toetuse ja abi eest õpilaste igapäevase õppe- ja kasvatus-töö edendamisel ning arendamisel.

Täname ja tunnustame Tõrva Kooli ja Tõrva Gümnaasiumi lasteaias ja kooli töötajaid!

Küsisime õpetajate päeval tunnustuse pälvinutelt, kuidas nad kooli tööle sattusid ja mis neid siiani koolis või lasteaias hoiab.

Kerdi Käärik

Tõrva Gümnaasiumi klassiõpetaja

Mis Sind kooli tööle tõi? Kuidas Sa õpetajana tööle sattusid?

Pärast ülikooli lõpetamist asusin kohe tööle õpetajana ning mul on olnud püsivust ja entusiasmi haridusmaastikul üle 20 aasta õpetajana töötada.

Mis Sind õpetajatöö juures paelub? Miks Sa oled õpetaja?

Õpetajatöö ei ole alati kerge, nõuab kannatlikkust, paindlikkust ning pidevat enesetäiendamist, aga samas on see ääretult mitmekesine, vaheldusrikas, huvitav, loov ja täis igapäevaseid väljakutseid. Teen seda tööd, sest mulle meeldib tegeleda lastega ning on innustav näha, kuidas nad arenevad, kasvavad ja muutuvad järjest tublimaks. Ei ole paremat tunnustust kui lapse õnnestumised ja rõõmus pilk.

Üks hea soov/mõte kooliperele.

Soovin kooliperele, et meil oleks jätkuvalt õpitahet ja koolirõõmu, tahtmist kuulata, vaadata ja märgata ning tunda end väärtusliku ja hoituna.

Kadri Mürk

Tõrva Kooli Hummulõppekoha lasteaed Sipsiku õpetaja assistent

Mis Sind lasteaeda tööle tõi? Kuidas Sa õpetajana tööle sattusid?

Lasteaeda sattusin praktika raames, kui Valga Kutseõppekeskuses lapsehoidja kutset omandasin. Lastega tegelemine on mulle alati meeldinud ja sobinud, aga seda, et ühel päeval sellest minu armastatud töö saab, ei osanud ma ettegi kujutada. Pärast praktikat sain Sipsiku lasteaeda tööpakkumise õpetaja assistendi ametikohale, mille kõhklemata vastu võtsin. Seega minu suurimad tänud kuuluvad minu lähedastele, kes mind sellel teekonnal väga toetanud on, ja loomulikult Sipsiku lasteaias pikaaegsele endisele juhatajale Anu Undile, kes minu jaoks selle ukse lasteaiamaailma avas!

Mis Sind õpetajatöö juures paelub? Miks Sa oled õpetaja?

Väikesed inimesed oma eheduse ja vahe-tu emotsiooniga on see, miks ma jätkuvalt olen lasteaias tööl. See on tähendusrikas, mitmekülgne ja palju väljakutseid pak-kuv amet. Ja olen aus – väga lõbus on ka! Minu jaoks on väga oluline, et kõik lapsed tunneksid end lasteaias olles väärtusliku ja kaasatuna. Oleme nagu üks suur pere –

toetavad kolleegid, aktiivsed lapsevanemad ja väga vahvad lapsed. Olen selle kõige eest väga tänulik!

Üks eredam seik/mälestus õpetajatööst.

Ere mälestus õpetajatööst on esimene tee-lesaadetud lend – rõõm ja kurbus koos. Rõõm, et lapsed on nii tublid ja valmis kooli minema. Samas ka kurb, et uuel õppeaastal neid lapsi enam rühmas ei ole. Ja nii kordub see igal aastal.

Üks hea soov/mõte kooliperele.

Kooliperele soovin rohkelt aktiivset koostööd, üksteise mõistmist ja kokkuhoidmist! Ainult nii saame kor-da saata suuri asju väikeste inimeste heaks. Meie laste heaks.

Marge Viljaste

Tõrva Gümnaasiumi eesti keele ja kirjanduse õpetaja

Mis Sind kooli tööle tõi? Kuidas Sa õpetajana tööle sattusid?

Kooli – siis oli see Tõrva 8-klassiline Kool, millest sai Patküla Kool – asusin tööle 1986. aastal ülikooli lõpetamise järel. 1997. aastast olen ma Tõrva Gümnaasiumis õpetaja.

Mis Sind õpetajatöö juures paelub? Miks Sa oled õpetaja?

Kuna õppisin Tartu Ülikoolis eesti filoloogi-at ja saime lisaks ka pedagoogikat, siis oli tee õpetajaks sillutatud. Sel ajal oli veel lõpetajate suunamine, millega oleksin pidanud asuma tööle Võrus, aga kuna abikaasa sai korteri ja töökoha Tõrvasse, siis siia me tulimegi.

Töö õpetajana on tegelikult põnev, sest iga päev toob midagi uut, sunnib pingutama, ka ise õppima ja arenema (ikka veel!). Õpilased, kes kaasa mõtlevad, on teadmistest huvitunud, tulevad välja tõeliselt nutikate ideedega ning annavad jõudu ja energiat ikka ja jälle hommikul klassi ette astuda. Ja kui siis doktorikraadi kaitsnud õpilane saadab tänukirja, et tänu sinu toetusele kooliajal on ta nii kaugele jõudnud, on rõõm suur.

Üks eredam seik/mälestus õpetajatööst.

Tegelikult saab koolis lisaks kõigele päris palju nalja. Meenub aastatetagune juhus, kui keset tundi järsku õpetaja laual olnud toaille alt ronis välja kassipoeg, kes mõnusasti ringutas. Ka hiireke, kes keset vaikset tundi otsustas klassis ringi vaadata, tekitas paraja segaduse, kui hirmunult kiljuv gümna-sist püstitajalu laua peale kargas.

Üks hea soov/mõte kooliperele.

Õpilastele tahaks soovida uudishimu ja visadust, sest iga teadmine ja oskus, mis kooliajal võis tunduda täiesti mõt-tetu, võivad edasises elus äkki vägagi vajalikuks osutuda, eriti oskus mõelda oma peaga. Hoiame ja toetame üks-teist!

Kaidi Kuškis

Tõrva Gümnaasiumi aineõpetaja, eelnevalt Tõrva Kooli Ala õppekoha aineõpetaja

Mis Sind kooli tööle tõi? Kuidas Sa õpetajana tööle sattusid?

Õpetajatöö paelus mind juba kooliajal. Kui Tartu Ülikoolis eesti filoloogiat õppi-ma asusin, seadsin sihiks just õpetajakut-se saamise. Õpetajana tööle sattusin ma läbi juhuse Ala Põhikooli, mille vilistlane ma olen, ja seda tänu Ulvi Karule, kes toona kooli juhtis. Nimelt läks vastu ke-vadet koolist ära inglise keele õpetaja ning Ulvi tegi mulle ettepaneku tööle tulla. Võtsin väljakutse vastu ega pole pidanud kahetsema.

Mis Sind õpetajatöö juures paelub? Miks Sa oled õpetaja?

Olen õpetaja, sest mulle meeldib töötada laste ja noortega. Õpetajatöö on väga loo-minguline, sest kogu aeg peab nuputama, kuidas õpilasi motiveerida, et nad tahaksid ise õppida ja tunneksid sellest ka rõõmu.

Üks eredam seik/mälestus õpetajatööst.

Eredad hetked on seotud toredate ühis-tegevustega, olgu selleks siis tõukeratta-matk, öölugemine või seiklusraja läbimi-ne. Hetked, kus õpilased õpetavad sinule midagi, näiteks lumelauasõitu.

Üks hea soov/mõte kooliperele.

Kooliperele soovin õpetamis- ja õppi-misrõõmu!

Triinu Soro

Tõrva Kooli Riidaja õppekoha klassiõpetaja

Mis Sind kooli tööle tõi? Kuidas Sa õpetajana tööle sattusid?

Olin läbinud esimese aasta Tartu Ülikooli bakalaureusest eripedagoogika eriala, kui tänaval astus mu juurde toonase Helme Sanatoorse Internaatkooli direktor ja kut-sus mind kooli õpetajaks. Ma olin muidugi maru kartlik, sest õpingud olid ju alles alguses, aga võtsin pakkumise vastu. Ja ma olen nii tänulik kogu sealse tööta-tud ajale – tohtu õppimine ja kogemuste ammutamine ning ülimalt toetav kollektiiv, kes innustas ja õpetas algajat õpetajat ka ilma mentorit määramata!

Mis Sind õpetajatöö juures paelub? Miks Sa oled õpetaja?

Õpetajatöö juures paelub mind ikka töö lastega – nad on vahetud ja pigem siirad (ja kui polegi, siis on tema hingeke saanud ilmselt veidi kannata). Nad on mind ennast kõvasti õpetanud ja kujundanud ning kindlasti teevad seda ka edaspidi.

Neil võib olla oma lugu, millega õpetaja-na pean arvestama ja ma tahangi olla talle toeks – kui vaja, siis taastada eneseusku ja minapilti. Julgustada ja näidata, et kui kuidagi ei saa, siis kuidagi saab ikka – laps peab uskuma, et ta suudab! Just sellepärast ma olen õpetaja, et see töö pakub hingele palju. Kui minu „kätte“ on usal-datud kellegi teise kallist vara, tahaksin ma olla selle vara hoidja ja seda omakorda väärtustada.

Üks eredam seik/mälestus õpetajatööst.

Eredaid ja tõeliselt vahvaid mälestusi on palju: olen töötanud seni kolmes koolis ja neis kõigis on õpilasi, kes pugunud hinge ning erineval moel jätnud jälje. On olnud väga kurbade lugudega lapsi, kelle mured on mind korduvalt nutmaga pannud, aga siis teadmine nende edasi-sest käekäigust jälle rõõmustama.

Muidugi ei unune lastelt kuulnud „pärlid“:

1. klassi poiss lööb aabitsa pauguga kinni ja ütleb ääretu põlgusega: „Kes üldse sellise raamatu kirjutanud on?!“ (veerimine kulges nii suurte raskustega).

1. klassi õpilane ütleb mulle, kui tema juures kummardun ja ühiselt tekstis näpuga järke ajame: „Kas sa üldse juuksuris ka käid või?!“ (mu juuksesalk köditas kogemata tema põske).

Neid mälestusi on peas ja hinges väga palju.

Üks hea soov/mõte kooliperele.

Head õpetajad, te olete võimekad ja an-nate endast parima! Teile on antud nii oluline ülesanne nii õpetamisel kui kuju-nevate isiksuste toetamisel. Märgake ja jagage lastele igasse päeva pisike hetk, mis jääb temasse turvalisena ning pakub jõustava õpikeskkonna!

Ivi Tigane

Tõrva Gümnaasiumi sotsiaalpedagoog

Mis Sind kooli tööle tõi? Mis Sind õpetajatöö juures paelub? Miks Sa oled õpetaja/tugispetsialist?

Olen haridusvaldkonnas töötanud nüüdseks peaaegu 20 aastat. Mind paelub selle töö juures kõige rohkem see, et mul on võimalus mõjutada ja kaasa rääkida ühe noore inimese arengutee kujunemisel. Tugispetsialist on eelkõige aitaja – vahel piisab ka heast sõnast ja hoiakust, et taastada usk paremasse tulevikku. Haridusteel käimine ei ole võrd-selt jõukohane kõikidele õpilastele, kuid loodan olla sellel teel hea tugi ja partner peredele, kes seda vajavad.

Üks eredam seik/mälestus koolis töötamisest.

Minu kõige suurem rõõm on näha õpi-lasi hoidmas käes lõputunnistust, teades seda, milline rada on käidud eesmärgi saavutamise nimel.

Üks hea soov/mõte kooliperele.

Kooliperele soovin ikka heasoovlikkust, märkamisoskust ja usku iseenda edusse.

SPORDIKLUBID JA HUVIRINGID

Avatud on taotlusvoor huviringide tegevustoetuse saamiseks

Kuni 30. novembrini saab läbi SPOKU keskkonna esitada taotlusi huviringide tegevustoetuse saamiseks 2025. aastaks.

Toetuse eesmärk on edendada ja toetada juba tegutsevaid huviringe ning luua võimalusi ka uute huviringidega alustamiseks.

Rohkem infot leiad Tõrva valla kodulehelt aadressilt kov.torva.ee

Spordiklubide info on leitav lehelt sport.torva.ee. Huviringide kohta leiab rohkem infot lehelt kultuur.torva.ee

Huviringid Tõrva Avatud Noortekeskuses

Vaata jooksvat infot Tõrva Avatud Noortekeskuse tegemiste kohta Facebookis: [Tõrva Avatud Noortekeskus](https://www.facebook.com/TorvaAvatudNoortekeskus) ja Instagramis: [torvaank](https://www.instagram.com/torvaank).

Ringi nimi	Ringi tutvustus	Juhendaja	Toimumiskoht	Nädalapäev	Aeg	Osalejad
HOP Dance Tantsukool	Tantsukooli põhieesmärk on noorte tantsijate loovuse ja eneseväljendusoskuse arendamine läbi tantsu. Stiilidest on esindatud laste-, loov-, vaba-, džäss- ja showtants. Igal hooajal esine-takse nii suurematel kui väiksematel lavadel, võetakse osa võistlustest ja festivalidest.	Kerli Vessin, kerli.vessin@gmail.ee	Tõrva ANK III korrus	E, K E, K T, N T N N T, N T, N	14.30-15.45 15.50-17.15 14.30-15.30 15.35-16.35 13.25-14.20 15.35-16.50 17.00-17.35 18.00-18.45	SÄDEMED (3.-5. klassi õpilased) SÄRASILMAD (6.-9. klassi õpilased) PÄIKESEKIRED (1.-2. klassi õpilased) Soolo eratund Soolo eratund SÄRASILMAD (6.-9. klassi õpilased) SIPSIKUD (3-4-aastased lapsed) TÄHEKESED (5-6-aastased lapsed)
SPIN trenn	SPIN on noorte arenguprogramm, mis põhineb jalgpallitrennidel ja sisaldab ka sotsiaalseid oskuseid arendavaid töötubasid.	Triin Pärn, triin.kontakt@gmail.com	Tõrva ANK Jalgpallistaadion Tõrva Gümnaasiumi Staadion	E, N T	17.00-18.30 17.00-18.30	9-18-aastased noored
Animatsiooniring	Animatsiooniringis saavad noored kasutada digi- ja nutivahendeid enda loovuse väljendamiseks. Animatsiooniringis saab ise teha multikaid. Tegeleme erinevate stopppkaader animatsioonitehnikatega ja lisaks teeme digianimatsioone.	Meeta Eliise Veigel, meeta.veigel@gmail.com	Tõrva ANK seminariruum	N	14.00-15.30 15.45-17.15	9-18-aastased noored
Unicorn Squad	HK Unicorn Squad on liikumine, mis pakub huvitegevusena tehnoloogiaõpet ainult tüdrukutele. Eesmärk on kasvatada tüdrukute seas praktiliste ja põnevate ülesannete abil huvi tehnika, robotika ja loodusteaduste vastu.	Merilin Saksniit, Age Leesment, noortekeskus@torva.ee	Tõrva ANK peeglisal	N	16.00-17.30	Tüdrukud vanuses 8-12 aastat
Ettevõtlike noorte klubi	"Arendame ideid – õpid, kuidas sünnivad head äriideed ja kuidas neid edasi arendada. Planeerime ja loome – koos arutame äriplaani koostamist, turundust ja finantside juhtimist. Praktilised töötoad ja projektid – saad võimaluse luua oma miniettevõtte ja viia ellu põnevaid projekte. Kohtumised inspireerivate ettevõtjatega – kuuleme edulugusid ja saame kasulikke nõuandeid neilt, kes on oma ettevõtlustekonna juba alustanud."	Aigi Treumuth, aigi.treumuth@gmail.com	Tõrva ANK seminariruum	Toimumisaeg kokkuleppel noortega		Noored vanuses 12+ aastat
Tänavakunsti huviring	Tänavakunsti huviringis saavad noored väljendada oma loovust, maalides noortekeskuse seinetele värvikaid ja omanäolisi maale. Ringi eesmärk on tutvustada tänavakunsti tehnikat ja pak-kuda platvormi ühisteks kunstiprojektideks.	Kälin Savka, noortekeskus@torva.ee	Tõrva ANK ruumid	R	14.40-16.40	Noored vanuses 10-19 aastat
Maleklubi	Maleklubi pakub võimalust arendada strateegilist mõtlemist ja loogikat läbi põnevate malepartiiide. Klubi sobib nii algajatele kui ka edasijõudnutele, pakkudes juhendamist ja sõbralikku konkurentsi.	Tõnu Pajumägi, noortekeskus@torva.ee	Tõrva ANK seminariruum	K	16.00-18.00	Oodatud nii noored kui täiskasvanud
Robotika	Robotikaringis saavad noored avastada tehnoloogia maailma, õppides ehitama ja programmeerima roboteid.	Reet Järveküla, noortekeskus@torva.ee	Tõrva ANK peeglisal	K	15.00-17.00	Noored vanuses 7-10 aastat
Ekstreemspordi huviring	BMXi huviringis sooritavad õpilased trikke ja manöövreid spetsiaalselt selleks loodud väikese ja vastupidava BMX jalgrattaga. See arendab nii osavust ja koordineerimist kui ka füüsilist vastupidavust.	Madis Mumm, e-post madis.mumm@gmail.com, telefon 5365 7396	Valga skate sisehall / Tõrva ANK skatepark	E	17.00-20.00	Noored vanuses 7-13 aastat
Hingevärvid	Näiteringi eesmärk on parandada noorte esinemisjulgust ja eneseväljenduse oskust ning toimetulekut ootamatutes olukordades.	Laura Lõoväli, Marta Purga, hingev2rvid@gmail.com	Tõrva ANK III korrus	K	17.30	5.-9. klassi õpilased
Bändiring	Bändiring on mõeldud neile, kel huvi bändi teha ja kes oskab mängida juba mõnda muusikalist instrumenti.	Ivo Mannine, ivo@rockiklubi.ee	Tõrva ANK bändiruum	T	14.15	Noortele vanuses 12-18 aastat
Valgamaa Noorkotkad ja Kodutütred	Noorte kotkaste ja kodutütred organisatsiooni missioon on vabatahtlikult väärtustades pakkuda noortele parimaid eneseostusvõimalusi isamaalise hariduse kaudu. Organisatsioonis pööratakse rõhku riigikaitsele, olulisel kohal on ka ohutuse teemad, sportlikud tegevused ja matkatarikuste omandamine, samuti on tegevustesse sisse põimitud kodani-kuuskusi ning ajaloo teadmisi. Organisatsioon hoolitseb ka noorte juhtimis- ning organiseerimis- oskuste täiendamise eest.	Margit Kolju, mtytapnesilm@gmail.com	Kohtumiskoht Tõrva ANK parkla	L (1 kord kuus)	16.00-18.00	Noored vanuses 7.-18. a.
Loovusring	Loovusring pakub noortele võimalust tegeleda keerukamate ja ajamahukamate käeliste tegevustega (nt makramee riulite punumine ja gigantlilled valmistamine). Osalejad saavad töötada erinevate materjalidega ning õpivad loovat mõtlemist, keskendumist ja ajaplaneerimist.	Giia Timpson, ritsukulake-skus@torva.ee	Ritsu noortetuba	N	17.00-18.30	Nooretele vanuses 7-18 aastat

Huviringid Tõrva Gümnaasiumis

Ringi nimi	Ringi tutvustus	Juhendaja	Toimumiskoht	Nädalapäev	Aeg	Osalejad
Mudilaskoor	Mudilaskoori on oodatud laulma 1.-3. klassi lauluhuvilised õpilased. Mudilaskoor pakub erinevaid esinemisvõimalusi ja -kogemusi ning arendab esinemisjulgust.	Anu Vares	C301	E	6. tund	1.-3. klass
Liiklusring	Õpetatakse liiklusreegleid, liikluskultuuri ja käitumist liikluses. Õpitakse liiklusolukordades orienteeruma. Kevadel on võimalik teha õpilastel jalgratturi juhiloa.	Carmen Põldsaulu Meeri Raide	A24 A34	R R	5. tund 5. tund	3.a klass 3.b klass
Liikumising	Liikumisingis tegeletakse tantsu- ja liikumistreeningutega. Ringi eesmärgiks on arendada laste kehatunnetust, rütmijärgi, kehalist võimekust ja koordineerimist.	Carmen Põldsaulu	aula	N	5. tund	1.a klass
Draamarang	Draamaringi huvilised arendavad enda sõnalist eneseväljendust, enesekindlust, loovust ja loomingulisust.	Krista Hansen	A22/aula	N	4. tund	3.b klass
Rahvatants	Arendatakse noort läbi tantsukultuuri. Tekitatakse rahvakultuuri ja traditsioonide vastu huvi ning pakutakse liikumisvõimalusi.	Liivi Orav	aula	K T	6. tund 4. tund 7. tund	1.-2. klass 1.-2. klass 3.-4. klass
Rahvatants (segarühm)	Eesti rahvatants on rahulik, kuid põhisammude rikas. Tantsime, sest see on elustiil – rõõm, toetus, areng, keskendumine, loovus	Kaija Kõiv / Merilin Saksniit	aula	E	8. tund	8.-12. klass
TORE	Tugiõpilaste Oma Ring Eestis. Tugiõpilastegevus keskendub eelkõige positiivsetele muutustele ja mõjudele – mitte negatiivsete mõjude vältimisele.	Meeri Raide / Maarja Seemen	C308	N	7. tund 8. tund	5.-12. klass
GLOBE	GLOBE (Global Learning and Observations to Benefit the Environment) on ülemaailmne õpilastele mõeldud uurimuslikku õpet ja praktilisi tegevusi pakkuv keskkonnasuunitlusega haridus- ja teadusprogramm.	Merje Saarniit	C306	N	6. tund 7. tund	5.-12. klass
Loodussõprade ja koduloo ring	Tegevus on seotud ööselõppe võimaluste loomise ja kasutamise. Käime juhendatud õpperetkedel ja matkadel. Kuulame loodustarkade pajatusi. Tutvume kodukoha looduslike pühapaikade, vanade lugude ja inimeste elulaadiga, et saada uusi kogemusi ja rikastada teadmisi. Hoiame koos head elukeskkonda.	Liia Ortus	A32	N	4. tund	2.b klass
Loodussõprade ring	Tutvume erinevate liikidega, uurime nende eluolu, eripärase välimuse, käitumise, jälgede, tegevuse ja toitumise kohta. Õpime märkama ja kirjeldama, teeme vaatlusi, joonistame, meisterdame, lahendame viktoriine ja kirjutame luuletusi.	Liia Ortus	A32	R	5. tund	4. klass
Pallimängud	Pallimängudes on suurepärane võimalus teha palju füüsilisi tegevusi, ilma seda ise märkamata.	Heleri Rebane	õueala/spordisaal	R	6. tund	4.-6. klass
AHHA, Teadus	Huviringis tegutsevad õpilased, kellel on sügavam huvi loodusteaduste vastu. Õppekäigud TÜ Chemicumi, Tartu Tervishoiu Kõrgkooli õppepäevadel ja TÜ Teaduskooli õpikodades osalemine annavad lisateadmisi loodusest ning praktilisi laboritöö oskusi, mis on olulised loodusainete edasiõppimisel ning olümpiaaülesannete lahendamisel. Võib-olla on huviringi praeguste liikmete hulgas ka mõni tulevane tuntud loodusteadlane.	Marge Kaiv	B101	N	6.-7. tund	8.-12. klass
Teadusringi Kolm Põrsakest	Teadusringis saavad lapsed tunda ennast väikeste teadlastena. Koos põrsakestest juhendajatega avastatakse läbi põnevate katsete, meisterduste ja mängude, kuidas maailm meie ümber töötab. Teadusringi eesmärk on luua ja hoida lastes teadushuvi, et tulevikus oleks rohkem noori õppimas reaalteaduseid.	Tiivi Rüütel	B301	N	5. tund	1.-3. klass

Huviringid Tõrva Koolis

Ringi nimi	Ringi tutvustus	Juhendaja	Toimumiskoht	Nädalapäev	Aeg	Õpilased
Mõttemängude ring	Ringi eesmärgiks on äratada lapse huvi mõttemängude vastu. Mõttemängud arendavad keskendumisoskust ja (strateegilist) mõtlemisvõimet, aga ka meeskonnatööoskust, suhtlusoskust, analüüsivõimet, mälu, loovust ning empaatiat. Näiteks sudoku, mosaiik, kabe ja teised lauamängud ning erinevad loogikaülesanded.	Elina Kuhi	Riidaja õppekoht	N	5. tund	1.-2. klass
Muusikaring	Õpitakse laulumänge, harjutatakse rütmilist liikumist, musitseeritakse ukuleele, väikekandle ja erinevate rütmipillidega. Lauldakse ja tuntakse laulust ning muusikast rõõmu.	E. Toompalu	Riidaja õppekoht	K	6. tund	1.-4. klass
Meisterdamine	Meisterdatakse ja joonistatakse kasutades erinevaid värve ning materjale.	E. Toompalu	Riidaja õppekoht	E	7. tund	1.-4. klass
Rahvatants	Tegeletakse eesti rahvatantsutraditsioonide alalhoidmisega ning liikumisharjumuste parendamisega.	Heli Veerme	Riidaja õppekoht	K	7. tund	1.-5. klass
Neidude rahvatantsuring	Tegeletakse eesti rahvatantsutraditsioonide alalhoidmisega ning liikumisharjumuste parendamisega.	Heli Veerme	Riidaja õppekoht	N	7. tund	6.-9. klass
Muinasjuturing	Läbi muinasjuttude ja mängulisuse õpime hoolimist, jagamist ja koostöö tegemist.	Maie Kukk	Hummuli õppekoht	N	5. tund	1. klass

Huviringid Lasteaed Mõmmikus

Ringi nimi	Ringi tutvustus	Juhendaja	Toimumiskoht	Nädalapäev	Aeg	Õpilased
Teadusring Kolm Pörsakest	Huviringis õpitakse läbi katsete ja avastuste tundma looduse ja tehnoloogia toimimise aluseid. Iga tund pakub uusi põnevaid väljakutseid ja avastamisrõõmu, arendades samal ajal laste loovust ja uurimishuvi.	Ivonne Niitsee	Liikumissaal	T	16.00-16.45	5-7-aastased lapsed
Inglise keele ring	Huviringis arendatakse laste keeleoskust mängulisel teel ning uusi sõnu ja väljendeid õpitakse läbi erinevate mängude ja laulude.	Deivi Kivi	Muusikasaal	T	16.00-16.45	3-7-aastased lapsed

Kui tead mõnda vahvat huviringi või vaba aja tegevust, mis praegusest lehest välja jäi, siis palun saada info ingeri.aer@torva.ee

Spordiklubid ja huviringid Tõrva vallas

Tõrva

Ringi nimi	Ringi tutvustus	Juhendaja	Toimumiskoht	Nädalapäev	Aeg	Osalejad
Korvpalliklubi Valgamaa	MTÜ Korvpalliklubi Valgamaa eesmärk on noorte korvpalli arendamine, harrastusspordi edendamise ja spordiürituste korraldamine.	Kevin Kangur, kkvalgamaa@gmail.com, 56745015	Tõrva Gümnaasium Tõrva Kool Riidaja õppekoht	T K T K	16.15-17.30 18.00-19.30 18.00-19.30 16.15-17.30	4.-8.klassi õpilased
Spordiklubi Viraaz	Kergejõustiku treeningud noortele, kus tegeletakse üldkehalse ettevalmistusega, tutvustatakse osalejatele erinevaid kergejõustiku alade tehnikaid ning mängitakse erinevaid sportmänge.	Viljo Grauding, viljo@riiska.ee, 5127219	Keki spordisaal	T, N E, K T, N R	13.00-14.00 14.00-15.15 15.15-16.30 15.00-16.30 16.30-18.00 14.00-16.30	1.-2. klassi õpilased 3.-4. klassi õpilased 5.-7. klassi õpilased edasijõudnud edasijõudnud edasijõudnud
Tõrva Võrkpalliklubi	Klubi eesmärk on võimaldada huvilistele ea- ja võimete kohaselt õppida võrkpalli tehnikat ja taktikat. Koos sellega arendame ka üldkehalseid võimeid.	Kadri Pilm, Tiiu Loorman, Heliisa Pilm, kadri@kmprojekt.ee, 5662 9999	Tõrva Gümnaasiumi spordisaal	T R P	17.30-19.00 19.00-20.30 15.30-17.00 17.00-18.30 18.30-20.00 12.00-14.00	Edasijõudnud poisid ja tüdrukud (2006-2009) Täiskasvanud Algajad tüdrukud (2012-2014) Edasijõudnud poisid ja tüdrukud (2006-2009) Täiskasvanud Edasijõudnud poisid ja tüdrukud (2006-2009)
Tõrva Pall	Tõrva Pall on peamiselt täiskasvanute võrkpalliklubi, mis osaleb turniiridel ning meistrivõistlustel nii saalis kui rannavolles. Treeningutega on oodatud liituma alates 14-aastased noormehed.	Janek Pisartšik, 5106206	Ritsu spordisaal	P	16.00-18.00	mehed/noormehed (alates 14.a.)
Tõrva Jalgpalliklubi	Klubi eesmärk on olla suurim kasvatajaklubi Valga maakonnas. Tahame klubina teha võimalikult palju, et meie tulevased noored talendid saaksid jala ukse vahele Eesti koondistes, Premium Liiga klubides või miks mitte väljaspool Eesti piire.	Alois Tapfer, jktorva@gmail.com, 56603883	Ritsu spordisaal TG spordisaal Tõrva spordihoone Valga TG spordisaal Ritsu saal	T, N E, K E, K E K R E, N E, K L	18.00-19.15 15.00-16.30 16.30-18.00 15.00-17.00 15.30-18.00 13.30-17.00 16.00-17.00 17.30-19.00 14.00-16.00	U9 U11 U14 U13 Tüdrukud Esindusvõistkond
Ujumisklubi Yess	Ujumistrennid lastele ja noortele. Registreerimiseks mine meie kodulehele www.yess.ee/registreerimine Kõik noored on oodatud proovitudi osalema.	Krislin Laving, krislin@yess.ee, 5032471	Tõrva Veemõnula	E, K	14.15-15.00 15.00-15.45 15.45-16.30 16.30-17.15 17.15-18.00	Noored vanuses 7-9 aastat Noored vanuses 10-14 aastat Noored vanuses 12 ja vanemad Noored vanuses 6.-9. aastat Lapsed vanuses 5-7 aastat (algõpe)
Golden South Gym	Taipoks ehk Muay Thai on Tai päritolu võitluskunsti vorm, mis on tuntud oma dünaamiliste löökide, põlve- ja küünarnukilöökkide poolest. See on ka üks kõige nõudlikumaid ja füüsiliselt intensiivsemaid võitluskunsti stiile. Arendab füüsilist vormi, tehnilisi oskusi, vastupidavust, liikuvust jm.	Kimmo Känd, Birgit Leesment, goldensouthgym@gmail.com	AT Spordiklubi	E, K E, R L L	16.30 18.00 10.00 11.00	Lapsed vanuses 7-11 aastat Noored 12+ ja täiskasvanud Võistlejad treeneri kutsel Tüdrukud 7+ ja täiskasvanud
AT Wellness Center	Rühmatreeningud täiskasvanutele ja noortele on suurepärase võimaluse ennetada regulaarsel juhendaja käeall heas vormis hoida. Ei ole tähtis milline on hetke olukord, kõik treenivad vastavalt võimekusele ja parajale tempole.	AT Wellness center treenerid teamkirtmy@gmail.com	AT Spordiklubi	T, N, L	19.00-20.15	Täiskasvanud, noored
AT Wellness Center	Eakate rühmatreeningud viiakse läbi valsa juhendaja jälgimise all. Treenigkavad ja treeningud on pidavas muutuses, mis tagab võimalikult dünaamilise ja mitmekülgse treeningu. Sinu tervis, meie kirg!	AT Wellness center treenerid teamkirtmy@gmail.com	AT Spordiklubi	T, N	17.30-18.15	Eakad/seeniorid
AT Wellness Center	Jõusaal, kus on tippasemel seadmed ning kõik vajalik, et kvaliteetseks treeninguks.	teamkirtmy@gmail.com	AT Spordiklubi	Avatud iga päev	24 h	Täiskasvanud, noored
Beebide ujumine	Pärast sündi on vesi beebidele kõige loomulikumaks keskkonnaks. Ujumine annab pisikesele kogu eluks vajaliku liikuvuse ja vastupidavuse. Veemõnulemine mõjub imikule rahustavalt, lõdvestab tema pisikesi lihaseid ning loomulikult annab kuhjaga mõnusaid emotsioone!	torvavesiaerobika@gmail.com	Tõrva Veemõnula	Info toimumiaegade kohta: veemonula.ee/treeningud		Beebid
Vesiaerobika treeningud	Vesiaerobika on hoogsa muusika saatel tehtav 45 minutit kestev rühmatreening. Tegemist on intensiivse rühmakavaga, kus kasutades erinevaid harjutusi (jooksu, hüplemisi ja jõuharjutusi) ning erinevaid treeningvahendeid (kindad, nuudlid, hantlid) koormatakse kõiki lihasgruppe.	Virge Sokk, torvavesiaerobika@gmail.com	Tõrva Veemõnula	E, N	19.00	Noored ja täiskasvanud
Jumping	Jumping on dünaamiline fitness treeningüsteem, mida viiakse läbi spetsiaalselt välja töötatud Jumping PROFI batuutidel. Jumping on kombinatsioon aeglastest ja kiiretest hüpetest, traditsiooniliste aerobika sammude variatsioonidest, dünaamilisest kiirus- ning jõusporidielementidest	Annika Taul, annika@minutrenn.ee	Toimumiseaeg ning-koht selgumisel, vt infot: www.minutrenn.ee			Noored alates 12.eluaastast ja täiskasvanud
Tõrva Raadio huviring	Tõrva Raadio on mõeldud noortele ja täiskasvanutele, kes tahavad proovile panna oma sõnalist oskust, parandada eneseväljendust, diktsiooni ning saada juurde julgust avalikuks esinemiseks. Raadio annab juurde palju uusi kontakte ja võimalusi kohtuda uue inimestega.	raadio@torvaraadio.ee	Tõrva Raadio	toimumise ajad selguvad huviringiga liitumisel, koolitused uutele liikmetele		Noored vanuses 12 aastat ja vanemad ning täiskasvanud

Ringi nimi	Ringi tutvustus	Juhendaja	Toimumiskoht	Nädalapäev	Aeg	Osalejad
Tõrva Kunstistuudio	Tõrva Kunstistuudios on huvilistel võimalust tegeleda maalimise, joonistamise, keraamika, portselanimaali ja käsitööga (viltimine, siidimaal, vitraaz, kangakudumine, rahvuslik käsitöö).	Gerta Vister, Eve Toompalu, Carmen Põldsalu, carmen.poldsalu@gmail.com, 529 1627	Tõrva Muusikakool	E	18.00	Käsitöö täiskasvanutele
				N	16.00	Käsitöö noortele
				K	16.00	Maalimine, joonistamine noortele
				K	18.00	Maalimine, joonistamine täiskasvanutele
Päästeala noortering	Noorteringis omandab noor ohutusalseid teadmisi (tule-, liiklus-, veeohutus), tutvutakse päästjate tööga, mängitakse läbi erinevaid olusituatsioone jm.	Ahto Uuspalu, ahto.uuspalu@rescue.ee	Tõrva Päästekomando / Tõrva ANK	T	17.00-18.30	1.-3.klassi õpilased
Mulgi keele ring	Ringis õpitakse ja tuletatakse meelde mulgi keelt, peamisteks meetoditeks on lugemine, kuulamine ja kõnelemine. Lisaks keelele tutvutakse Mulgimaa rahvakalendri, pärimuse, rahvariiete, toitude, muusika, kirjanduse ja kõige muuga, mis mulgiks olemise juurde kuulub. Mõnikord tehakse ka kultuuriloolisi väljasõite või kutsutakse esinema mulgikeelseid inimesi.	Kristi Ilves, kristi2205@gmail.com	Tõrva raamatukogu	R (2 korda kuus)	16.00-17.30	igas eas mulgi keele- ja kultuuri huvilised (mulgi keele oskus ei ole nõutav)
Tõrva Lauluseltsi Segakoor	Tõrva Lauluseltsi segakoor ootab uusi liikmeid – nii nais- kui meeslauljaid. Olgu su tee täis kütkestavust. Lase muusikal ennast otsida ja leida.	Maie Kala, maie.kala@torva.ee, 56568098	Tõrva Muusikakool	T	18.00-20.30	Täiskasvanud
Tõrva Tütarlastekoor	Tõrva Tütarlastekoori on teretunud musikaalseid neid. Käiakse esinemas nii koduvallas kui kaugemal ja võetakse osa erinevatest üritustest.	Maie Kala, maie.kala@torva.ee, 56568098	Tõrva Muusikakool	N	16.00-17.30	5.-9.klassi õpilased
Tõrva õpetajate naiskoor	Kooris laulavad peamiselt Tõrva valla lasteaia- ja kooliõpetajad ning valmistatakse 2025. aasta laulupeoks.	Imbi Umbleja, imbiumbleja@gmail.com	Lasteaed Mõmmik	K	16.00-17.30	Tõrva valla õpetajad
Tantsustuudio Lys	Stuudiosse kuuluvad lapsed alates 3. eluaastast kuni täiskasvanuteni. Stuudio viljeleb estraaditantsu, eesti teemalisi tantsu, showtantsu, kantriline-tantsu, võimlemist ning rahvatantsu.	Ulvi Riitsalu, ulviriitsalu@gmail.com, 5249628	Lasteaed Mõmmik peeglisaal	E	15.00-16.00	1.-3. klassi õpilased
				N	16.00-17.30	7.-9. klassi õpilased (neid)
				N	18.30-19.30	rahvatants LYS naisrühm
				L, P üks kord kuus	19.30-21.00	linetants täiskasvanutele
Segarahvatantsurühm Jandali	Jandali tantsitakse nii folkloorseid kui ka autoritantsu. Uued tantsijad oodatud!	Valdeko Kalamees, valdeko64@gmail.com, 525 1849	Tõrva Gümnaasiumi saal	T, N	19.00, 20.00	Täiskasvanud
Naisrühm Liisud	„Liisud“ on hakkajad ja rõõmsameelsed naised ja on alati valmis vastu võtma uusi liikmeid oma ridadesse.	Valdeko Kalamees, valdeko64@gmail.com, 525 1849	Tõrva Gümnaasiumi saal	E, N	18.00	Täiskasvanud
Naisansambel Hermes	Naisansambel Hermes alustas tegevust 1982. a tollase Tõrva Kooperatiivi juures. Esinetakse paljudes Eestimaa paikades, rääkimata oma kodulinna ja -valla üritustest.	Reet Koppel, reet.koppel@gmail.com, 523 4847	Tõrva Muusikakool	K	18.00	Täiskasvanud
Eakate tantsurühm Eideratas	Tantsitakse nii autori- kui seatud tantsu, seltskonnatantsu, teiste rahvaste tantsu, mõnikord ka laulumänge. Eakas naine, kui sul on igav, tahad ennast veidi liigutada ja põrandal jalga keerutada, tule meie seltsi!	Silvi Abolkal, 5556 1057	Tõrva Muusikakooli saal	T	10.00	Täiskasvanud
Rahvamuusikaansambel Kirime	Kirime on täiskasvanute rahvamuusikaansambel. Mängime rahvalikku ja ka rahvamuusikat. Hooaja suurim väljakutse on osalemine 2025. aasta laulu- ja tantsupeo protsessis toimival pillipeol Tallinnas.	Thea Leitmaa, thea.leitmaa@torva.ee, 529 7974	Tõrva Muusikakool	K	17.30	Täiskasvanud
Lõõtspilliklubi (alustab 4.oktoobril)	Ootame kõiki lõõtspillimängijaid ühinema. Naudime koosmängu ja õpime koos. Kohtume teiste pilliklubide ja mängijatega. Sihiks on seatud lõõtspillipidu Harmoonika 2025. aasta suvel Põlva Intsikurmus.	Thea Leitmaa, thea.leitmaa@torva.ee, 529 7974	Tõrva	1-2 korda kuus	Kokkuleppel	Lõõtspillimängijad lähemalt ja kaugel
Rahvamuusikaansambel Jauram	Jauram on kogu oma tegevusaja jooksul aidanud sisustada kohalikke, maakondlikke ja üleriigilisi sündmusi, astudes üles iseseisvate kontsertidega, saates rahvatantsijaid, mängides laulu-, tantsu- ja pillipildudel koondorkestris	Ants Säks, 5347 8530	Ritsu kogukonnakeskus	üks kord nädalas	Kokkuleppel	Täiskasvanud
Rahvamuusikaansambel Kirime	Rahvamuusikaansambel Kirime ühendab endas erineva tasemega rahvamuusikahuvilisi inimesi. Muusikute eesmärgiks on kohaliku muusikavara elavana hoidmine ja esitamine. Aukohal on lood erinevatest Mulgimaa kihelkondadest ning kogu Eesti rahvamuusika varasalvest. Ansambli repertuaaris on ka autorimuusikat ja teiste maade muusikat. Lugude seaded valmivad ühiselt musitseerides.	Thea Leitmaa, thea.leitmaa@torva.ee, 529 7974	Tõrva Muusikakool	K	17.30	Täiskasvanud
Tõrva Tilgad	Ajast aega on inimesed nõudnud leiba ja tsirkust. Estraaditrupp Tõrva Tilgad soovibki tuua naerutase oma kuulajate nägudele.	Valdeko Kalamees, valdeko64@gmail.com, 525 1849	Tõrva Muusikakool	K	19.00	Täiskasvanud

RIIDAJA

Ringi nimi	Ringi tutvustus	Juhendaja	Toimumiskoht	Nädalapäev	Aeg	Õpilased
Saviring	Osalema on oodatud kõik huvilised alates väikestest lastest kuni eakateni. Saviringis õpitakse erinevaid tehnikaid. Eesmärgiks on arendada käelist tegevust ja loovust. Tehtud tööd ka glasuuri- takse ning põletatakse saviahjus.	Saima Ilisson, 5342 1548	Riidaja mõisahoone	T	10.00-13.00	Lapsed ja täiskasvanud
Riidaja käsitööring	Projekti rahastusel on saadud tööstuslik õmblusmasin, tikkimismasin koos tikkimisprogrammi- ga, kiritlejed, kahed võõraamid, kaks molbertit ja paberimasin. Olemas on ka saviahi. Kõike seda saab käsitööringis katsetada!	Eve Toompalu, etoompalu@gmail.com, 56649623	Riidaja mõisahoone	T	10.00-13.00	Lapsed ja täiskasvanud
				N	10.00-13.00	
				N	18.00-20.00	
Eakate rahvatantsurühm Nurmenukk	Koos õpitakse tantsu, veedetakse aega ja käiakse esinemas	Anne Jaakson, annejaakson5@gmail.com, 5341 3150	Riidaja kultuuri- maja	Liikuv graafik	16.00-18.00	Täiskasvanud
Riidaja naisrühm	Koos õpitakse tantsu, veedetakse aega ja käiakse esinemas	Heli Veerme, heli.veerme@gmail.com, 522 1677	Riidaja kultuurimaja	T	15.00	Täiskasvanud

HUMMULI

Ringi nimi	Ringi tutvustus	Juhendaja	Toimumiskoht	Nädalapäev	Aeg	Õpilased
Hummuli käsitööring	Meie põhisuund on praktilisus ja taaskasutus. Loomme kauneid praktilisi esemeid enda kodu kaunistamiseks ja oma perele ja sugulastele kinkimiseks.	Küllli Starke	Hummuli mõis	K	18.00-20.00	Täiskasvanud
Memmede rahvatantsurühm Hõbejuus	Koos õpitakse tantsu, tähistatakse sünnipäevi ja käiakse esinemas	Eha Mandel ehamandel@gmail.com	Hummuli mõis	N	16.00-18.00	Täiskasvanud

ALA

Ringi nimi	Ringi tutvustus	Juhendaja	Toimumiskoht	Nädalapäev	Aeg	Õpilased
Eakate laulu- ja tantsuring Hõbetäht	Praegu on „Hõbetähe“ liikmeid 10 ringis, võtame meeleldi oma vahvase ringi uusi liikmeid. Lauldakse, tantsitakse ja õpitakse pidevalt midagi uut juurde.	Viive Anderso, 5386 7660	Ala rahvamaja	N	12.00	Täiskasvanud
Puutööring	Puutööringi eesmärk on võimaldada huvilistel õppida kasutama puutööks vajalikke tööriistu ja -võtteid. Võimaluste piires meisterdatakse erinevaid esemeid.	Riho Viitak, rihoviitak@gmail.com, 5332 3437	Ala kooli juures asuv puutöö klass	L	11.00-13.00	Noored alates 8. a, huvi korral võivad osa võtta ka täiskasvanud

TAAGEPERA

Ringi nimi	Ringi tutvustus	Juhendaja	Toimumiskoht	Nädalapäev	Õpilased
Taagepera käsitöökamber	Meil on olemas palju käsitöölaseid raamatuid ja ajakirju, mida saab kohapeal kasutada. Juhendaja abiga saab õmmelda, kududa, heegeldada ja teha paberikäsitööd. Lisaks on käsitöökambris kangasteljed, võõraamid ja laste kangasteljed.	Eda Kallas, edak84562@gmail.com, 5194 1343	Taagepera külamaja	Kokkuleppel	Täiskasvanud
Taagepera külaseltsi savikoda	Taagepera Külaseltsi Savikoda on juba alates 2012. aastast alates pakkunud huvilistele võimalust sisustada meeldivalt vaba aega savist esemete valmistamisega. Meie ringis osalevad nii lapsed kui täiskasvanud, vanuselist piirangut pole. Ringis osalevad inimesed üle Tõrva valla.	Pille Valner, 503 2525	Taagepera külamaja, savikoda	T kell 18.00, kokkuleppel ka teistel aegadel	Täiskasvanud

Pilk minevikku – oktoober

Toimetaja: Reimo Mändla

Kui Tõrva alev muudeti vabariigi valitsuse otsusega samanimeliseks linnaks 1926. aastal, siis ajaleht Eesti Postimees kirjutas juba 30 aastat varem, kuidas helmelased on mures, et Tõrva muutub vägisi linnaks. 10. oktoobril 1896. aastal ilmunud ajalehest Eesti Postimees võib lugeda järgmist:

Tõrva läheb vägisi liinaks! hüüavad helmelased. Päris tõsi! Wiimsetel aastatel on Tõrva hästi kasvanud nii majade rohkuse, kaupluste kui ka muude asutuste poolest. Praegu on Tõrvas 10 kauba-poodi, paar väikest raamatukauplust, teine seda võrd saiapagarit, pääle selle apteek ja tohter, kes üle werst maad eemal elas, asub minewa kewadest saadik Tõrvas. Selleks ehitas Riidaja herra v. Styk oma kulul uue suure tohtrima-ja ühes tarwiliste ja awarate laatsareti ruumidega, milles ka üks halastaja öde Tallinnast haigete rawitsejaks on. Aasta eest tagasi sai Tõrwa omale ka posti-

ja telegrahwi-kontori. Ennewalt toodi kirjad kui ka muud saadetused Walgast maksu eest "köstremäle", kust siis harilik kihelkonna post nad määratud paikadesse viis. Postkontori asumisega kadus kihelkonnapost ära ja nüüd wiib iga wald ise oma kirjad kui ka muud saadetused postkontorist ära. Aga weel üks teine asi on, mis poolest Tõrwa linna nägu kannab. Temas on iga nädalal kolm turupäewa, mis müüjatele kui ka ostjatele suureks kergituseks on, sest nüüd ei ole enam kellegil waja iga tühja asja pärast ligi 30 wersta Walka ehk 50 wersta Wiljandisse sõita. Ka priitahtlik tulekaitse selts ei puudu siin, kellel ise oma maja kui ka muu tarwiline wärk korra pärast on. Wiimaks asub siin ka kreisiülemä noorema abiline, kes julge elu ja hää korrapidamise eest hoolt kannab. Kae, külaweli! Nee kõik omma asja, mis Tõrwale „liina“ näo annawa.

Allikas: Eesti Postimees nr 41, 10. oktoober 1896, lk 2.

Sõbrad Ukrainast paluvad füsioteraapiavahendeid

Tõrva sõprusomavalitsus Baranivka Ukrainast saatis tõrvakatele abipalve – puudust tuntakse erinevatest füsioteraapiavahenditest, näiteks: laparoskoopiline laud, muudetava kõrgusega voodi, seisuraam, alajäseme ortoos, taastusravi rööbaspuu (sh koos takistustega), trepiga rööbaspuu, tasakaalu platvorm, astmetrepid, pallid ja istumispallid, erinevad tasakaalulauad, trenaažor-jalgratas, käe taastusravi seade, jooksulint, hantlid ja raskused, taastusravi võöd.

Kui kellelgi on olemas midagi sellest nimekirjast või oskab soovitada, kust neid vahendeid hankida, anna kindlasti märku!

Vahendite toimine ja lisainfo: Tõrva valla sotsiaalosalakond: Ingrid Püvi, tel 5301 4335 ja Aime Raidla, tel 766 5348.

Tõrvas alustas tegevust lõõtsaklubi

Thea Leitmaa, Tõrva Lõõtsaklubi juhendaja

4. oktoobril said kokku lõõtsapillimängijad Liia Sloog, Eve Toompalu, Silvar Lelle, Vello Jaska ja Thea Leitmaa said kokku Tõrva Muusikakoolis ja panid aluse uuele kooslusele – Tõrva Lõõtsaklubile.

Mõte Lõõtsaklubi moodustamisest mõlkus meeles juba mitu aastat.

2017. aastal sai Tõrva Muusikakooli projekti "Igal lapsel oma pill" toetusest osta esimese lõõtsapilli ja koolis avati lõõtsapilliklass. Õppima hakkasid mitmed lõõtsamängust huvitatud õpilased ja ka täiskasvanud. Muusikakooli viistlane Geiti Luht õpetab nüüd lõõtsapillimängu juba Põlva Lõõtsakoolis.

Aastatega on lõõtsapillihuvilisi juurdegi tekkinud. Nii sündis idee, et koos on parem mängida, julgem esineda ja ka lõõtsapillirühmitustest osa võtta.

Ootame klubiga liituma lõõtsapillimängijaid ja -huvilisi nii lähemalt kui kaugemalt. Oma pilli omanine on boonuseks. Mänguuskust arendame ja

Vasakult: Thea Leitmaa, Silvar Lelle, Eve Toompalu, Geiti Luht. Foto: Andrus Abel

lihvide koos, õpime uut repertuaari ja kordame juba õpitut. Naudime koosmängu.

Korraldame kohtumisi teiste pilliklubide ja -mängijatega. Kaugemaks sihiks oleme seadnud lõõtsapillipeo Harmoonika repertuaari õppimise ja

osalemise 2025. aasta suvel Põlva Intsikurmus.

Lõõtsaklubi kokkusaamised toimuvad Tõrva Muusikakoolis aadressil Männiku 5, Tõrva.

Huvilistel võtta ühendust telefonil 529 7974, Thea Leitmaa.

KULTUURIKAVA

18. oktoober kell 18.30 Filmiõhtu ja Jõeotsa veiniköögi vahuveinikoolitus Koorküla rahvamajas (pilet 5 €)

19. oktoober kell 12.00 Ühendus Eluratas sügispidu

19. oktoober kell 17.00 Riidaja mõisa häärberi lahtiste uste päev

19. oktoober kell 19.00 Tantsuõhtu Ergoga Riidaja kultuurimajas (pilet 5 €)

19. oktoober kell 20.00 Mulgi reiv "Kigi pühakide ödak" Tõrva Kultuurijuldas (piletid Fientast)

20. oktoober kell 13.00 komöödia "Nunnad" Ala rahvamajas (pilet 7 €)

26. oktoober kell 12.00 Mulgi Päe Riidaja kultuurimajas

26. oktoober kell 14.00 Koorküla külapäev Koorküla rahvamajas

1. november kell 19.00 Vestlusõhtu Kirsti & Merily Timmeriga Lossispaa Wagenküllis (piletid Piletitaskust)

1. november kell 20.00 DND albumi esitluskontsert „Viimane kustutab tule“ pubis Juudas (piletid Tourmotori veebilehelt)

8. november kell 18.00 Estonian Cello plaadiesitluskontsert Tõrva Kirik-Kammersaalis (piletid Piletilevist)

10. november kell 11.00 Lahttasku õpituba Mulgi Elamuskeskuses (piletid 15 € / 20 €)

10. november Isadepäeva tähistamine

14. november kell 19.00 Tanja Mihhailova-Saare kontsert Lossispaa Wagenküllis (piletid Piletitaskust)

15. november kell 18.00 Kontsert Kai Kallastu ja Andrus Kallastuga Tõrva Kirik-Kammersaalis (piletid Piletilevist)

Lugeja repliik Kauaks seda linnulaulugi?

Peep Leppik, üks vana maakoolmeister

Kuna isa töötas metskonnas ja selle maja asus lausa metsas, oli meie lapsepõlv täidetud ka linnulauluga. Veel mõnikümend aastat tagasi võis ilusat linnulaulu kuulda ka Helme alevikus. Meie maja ees kasvasid puud, kuhu poisid olid kinnitanud kuldnokapuuri, kust võis kuulata kuldnokalaulu... Metsviinapuude vahel ja pöösastes olid lepalindude pesad ja kostis laul. Nüüd on kõik kadunud – puud lindude pesakastidega saeti maha ja metsviinapuidki linnupesadega tiriti maha. Linnulaulu asendas murutraktorita müra, mis peletas linnud ka mujalt.

Õnneks on mõned vanemad inimesed oma kunagistel väikestel aiamaa tükikestel lasknud ilma pideva niitmise tahtmisega arendada. Tulemus on tore – pöösastes vahel jookseb ringi siilipoiss, linnupesad on täidetud

linnulauluga ja mõned konnaki hüppavad ringi – surnud suurte ja pidevalt niidetavate rohuplatside vahele on tagasi tulnud normaalne elusloodus. Paraku on mood ja välismaa jäljendamine ka looduslähedasi eestlasi juba rikkunud, sest mitmed inimesed tahaksid, et kõik oleks Helmes ja selle ümbruses niidetud. Muide, meie saksa kolleegid imestasid selle üle ja arvasid, et see ju maksab (?) omajagu. Aga ega eestlastel eputamiseks rahast puudust ole...

Ülemäära suurte pindade pidev niitmine hävitab peale linnulaulu ka igasuguste putukate-mardikate elu – eriti sügisel, kui loodus valmistub talveks. Võiksime kokku leppida, et alates oktoobrist enam niinimetatud rohumaid enam ei niida. On müra vähem ja mõni mardikaski jääb ellu. Veel septembris koputasid hommikuti minu aknale lepalinnud, aga nüüd mõnelt hirmuga, kauaks sedagi „laulu“ on.

Kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise teade

Tõrva Vallavalitsus teatab, et Tõrva Vallavolikogu 12.09.2024 otsusega nr 1-3/2024/14 algatati Tõrva vallas kohaliku omavalitsuse eriplaneering (KOVEP). Samuti algatati keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH) koos vajalike uuringute läbiviimisega tuuleparkide ja nende toimimiseks vajaliku taristu rajamiseks eesmärgiga leida nende jaoks sobivaim asukoht. Planeeringualasid on kokku kolm, mille kogupindala on ligikaudu 18,59 km². Esimene neist hõlmab Karjatnurme-Helme vahelist maa-ala (Kirikuküla, Karjatnurme küla, Linna küla) pindalaga ligikaudu 16,7 km², teine Voorbahi küla piirkonda, mille pindala on ligikaudu 1,55 km². Kolmas ala on Reti küla loode osa pindalaga umbes 0,34 km².

KOVEP-i algatamise eesmärk on valida tuuleparkide ja nende toimimiseks vajaliku taristu (sh ühendus liitumispunktiga) püstitamiseks sobivaimad asukohad planeeringualal (asukoha eelvaliku koostamine). Seejärel on vaja määrata

valitud asukohtades ehitusõigus ja lahendada muud PlanS § 126 lõikes 1 nimetatud asjakohased ülesanded (detaalse lahenduse koostamine). Asukoha eelvaliku teostamisel lähtutakse keskkonnamõju strateegilise hindamise ning kavandatava tegevuse keskkonnamõjust, asustuse paiknemisest, kohalikest huvidest ja väärtustest, tuulepargi püstitamise tehnilistest ja majanduslikest eeldustest ning teistest asjakohastest kriteeriumidest, mida tuleb arvesse võtta tuuleparkide püstitamiseks sobivate alade valikul.

KOVEP ja KSH algatamise otsusega on võimalik tutvuda Tõrva valla kodulehel aadressil <https://kov.torva.ee/et/eriplaneering-ii> ja Tõrva Vallavalitsuses (Kevade 1, Tõrva linn) selle tööaegadel.

Kõigil huvilistel, kes soovivad olla kaasatud eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise menetlusse, tuleb endast teada anda ning edastada kontaktid Tõrva Vallavalitsuse e-posti aadressile torva@torva.ee.

SANGASTE TEATER RUKKI NARRID ESITLEB:
MARGUS OOPKAUP KOMÖÖDIA

NUNNAD

LAVASTAJA: MERILEIN KIRBIT

Kõit KOOSER, Rait ELVET, Egla SSASK
Annie ZIMBROT, Maik OSTRAT, Ly KÄÄRIK, Marina PULVER

Ala Rahvamajas
20. oktoober 2024
kell 13
pilet 7€
kohapeal puhvet

OKTOOBER TÕRVA KINOS KOIT

Palju häid filme Sinu kodukinos!
Vaata kinokava www.kinokoit.ee
ja näeme kinos!

TÕRVA KOIT KINO

Karki koguduse aastapäeval Lätis

Arvo Lasting

Helme suure kihelkonna naaberkoguduste hulka kuuluvad lõunaküljel Lätimaa kogudused. Ühist piiri on meil mitme kogudusega. Aastaid tagasi suhtles Helme vald Naukšeni vallaga, kuhu sõitmine võtab ligi tundi aega. Holdre piiri ületades tulevad meile esmalt vastu Ergeme ja Karki kogudused.

Ergeme ehk Härgmäe on Helmega sarnases olukorras, sest mõlema koguduse suured ajaloolised kirikud on varemeis just 1944. aastast. Nii on Ergemeski kirikuks ilma tornita kogudusemaja koos kauni saali ja altariga.

Ergeme kogudust teenib praegu õpetaja Girts Kalniņš, kes on omakorda pärit Karkist, kus ta alustas kirikuteenijana ja töötab nõod pastorina. Nii on Karki koguduse tema põhitöökohana kujunenud aktiivsemaks meiega suhtlemisel.

Facebookis hakkas silma Karki koguduse 30. aastapäeva kuulutus, kuhu kutusiti osalema 10. augustiks. Karki kirik on veelgi uuem. Karkisse küll rajati kirik 1779. aastal, aga suleti jälle 1823. aastal. Uut kirikut hakati ehitama 1999. aastal endiste parunite kalmistule ja selle kabeli külge. Kiriku ehitamist toetasid Berliini luterlik vabakogudus, Rootsi misjoniorga-

Eesti delegatsiooni ootas Lätis südamlilik vastuvõtt.

nisatsioonid ja Gustav Adolphi fond. Karki uus kirik pühitseti 2002. aastal.

Aastapäeval oli Karki väike kirik armisalt rahvast tulvil. Aimasime osalevat külalisi naaberkirikutest Ergemest, Ruhjast ja mujalt. Helmet ja Taageperat esindasime meie koos Jaan Marksiga. Kallite naabritega on üsna raske leida ühist keelt: piirilal osatakse vaid pisut vene ja inglise keelt. Jumalateenistuse liturgia ühtib meloodiliselt meie koduse omaga. Lõunanaabrid on pisut temperamentsemad – armuluaeelne rahusoo toimub lausa üksteist emmades.

Pärast jumalateenistust vaatasime fotosid koguduse osavõturohketest sündmustest: juba umbes 20 aastat tagasi laul-

sime Karki kirikus Tõrva Rahvakooriga, mullu 15. septembril avas Girts Kalniņš Helme kiriku ees mälestuspingi. Samal päeval oli tema abikaasa Marite Kalnina sünnipäev. Nii jäädvustus tähtis kuupäev Helme kiriku õuel, mille juures kasvab Läti sõprade kingitud hortensia.

Kaunil augustipäeval Karkis saime viimaks aga jalutada õues vabalt kohvitasiga, kuulata õuepaviljonist elavat muusikat ehk süntesaatori ja trompeti duolt, kelle repertuaaris kõlas läti, eesti, soome ja muud rahvusvahelist muusikat.

Kinnitasime taas sõprussuhlust naabrite ja lähimate välispartneritega, et oodata järgmist kohtumist ühel või teisel pool.

KIRIKUTEATED

20. oktoobril kell 11 Jumalateenistus Helme kirikus. Õpetaja Rein Schihalejev
20. oktoobril kell 14 Jumalateenistus Taagepera kirikus. Õpetaja Rein Schihalejev
27. oktoobril kell 11 Jumalateenistus Helme kirikus
3. novembril kell 11 Jumalateenistus Helme kirikus
10. novembril kell 14 Jumalateenistus Taagepera kirikus
17. novembril kell 11 Jumalateenistus Helme kirikus.
24. novembril kell 11 Igavikupüha jumalateenistus Helme kirikus
24. novembril kell 14 Igavikupüha jumalateenistus Taagepera kirikus
Palume mälestussoovist teada e-posti, telefoni teel või kiriku lahtioleku aegadel kohapeal.
9. novembril kell 12 Johan Kõpu 150. sünniaastapäev. Helme kirikus toimub jumalateenistus, jutlustab piiskop Marko Tiitus, muusika Gerda Löökene kandel. Pärast jumalateenistust külastame Holdre lossi, Johan Kõpu klaverit ja portreed. Sõit Holdresse ilmselt autodega.
Tõrva Misjonimajas toimuvad jumalateenistused 2 korda kuus pühapäeviti kell 15. Kuisimuste-vastuste õhtu toimub neljapäeviti kell 18.

Reakuulutused

Metsamaapinna ketasadraga ettevalmistamine istutamiseks tel 5346 4785, info.metsaader@gmail.com.

Küttepuude, pelleti ja briketi müük üle Eesti. www.puu24.ee või helista tel 520 0093, 600 0136.

Ehitusmehed renoveerivad majad, saunad ja terrassid. Majade ja abihoonete ehitus, kooskõlastused. Mõistlik hind ja tähtaeg. Tel: 5352 8666 Aimar, www.majarenoveerimine.ee

Boilerite paigaldus, puhastus, sanitaartehnilised tööd, ehitus- ja remonttööd ning vannitubade remont. Tel. 5357 3645

OSTAME PÕLLU- JA METSAMAAD

OLEME SUURIM ERAMA OMANIK VALGAMAAL JA TEGUTSENUD ÜLE 25 AASTA

ANTS ERIK
50 91 575

METSATERVENDUSE.EE

Kõikide autode professionaalne hooldus ja remont

- ✓ rehvivahetus
- ✓ rehvide müük
- ✓ õlivahetus
- ✓ veermiku remont
- ✓ pidurite remont
- ✓ varuosade müük

+372 5569 9866

Autoremont: Helme, Kooli 13

OSTAN METSA- JA PÕLLUMAAD

TELEFON 552 7322

Muld, liiv, killustik, graniitkillustik ja freesipuru koos kohaletoimetamisega Lõuna-Eestis. Teeme Sinu vajaduste jaoks parima pakkumise – helista ja lepime kokku! Tel. 5191 0983 Villo

Sõiduautode ja vanametalli

KOKKUOST ALATI HEAD HINNAD

5198 1222

PETSERI 38A, VALGA
www.tolmets.ee

Saekettide valmistamine, teritamine ja parandamine.

Hüdrovoolikute valmistamine.

Hüdromar OÜ tel. 5629 4013

KEVADE KESKUSE ARVUTIPOOD

- Arvutite hooldus ja remont
- Uued ja kasutatud arvutid
- Kaamerate paigaldus
- VHS digitaliseerimine
- Paberfotode digitaliseerimine

Kauplus avatud E-N 12:00-17:00
Väljakutsed E-N 9:00-12:00, R 9:00-17:00
info@silverarvuti.ee või 5015282

RAO METALL on rohkem kui 10 aastase ajalooga ettevõtte, kes ostab neljas Eesti paigas kokku vanametalli.

TASUTA vanametalli käru kaheks tunniks.

Tõrva teenindusplats
Avatud:
E-R 9-17,
L 10-14,
P Suletud
Kontakt +372 5300 5356
raometall@gmail.com

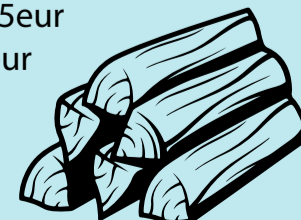
Alates 4.11 avatud T-R 9-16 L 10-14 P-E suletud

www.raometall.ee

THKK müüb!

Toores lepp - pikkused 25 kuni 60cm, hind 58-65eur
Kuiv lepp - pikkused 30, 40cm 75eur
Kuiv must lepp - 30cm hind 80eur

Tel: 565 1820

TEHASEPOOD

VOODID, MADRATSID, DIIVANID
TÖÖSTUSE 10, TÕRVA

E-R

08:00-16:30

LAUPÄEVITI

10:00-14:00

Info +372 5538480

Sime Beds

